

2008 JAN. 02

NEM
KÖLCSÖNZHETŐ

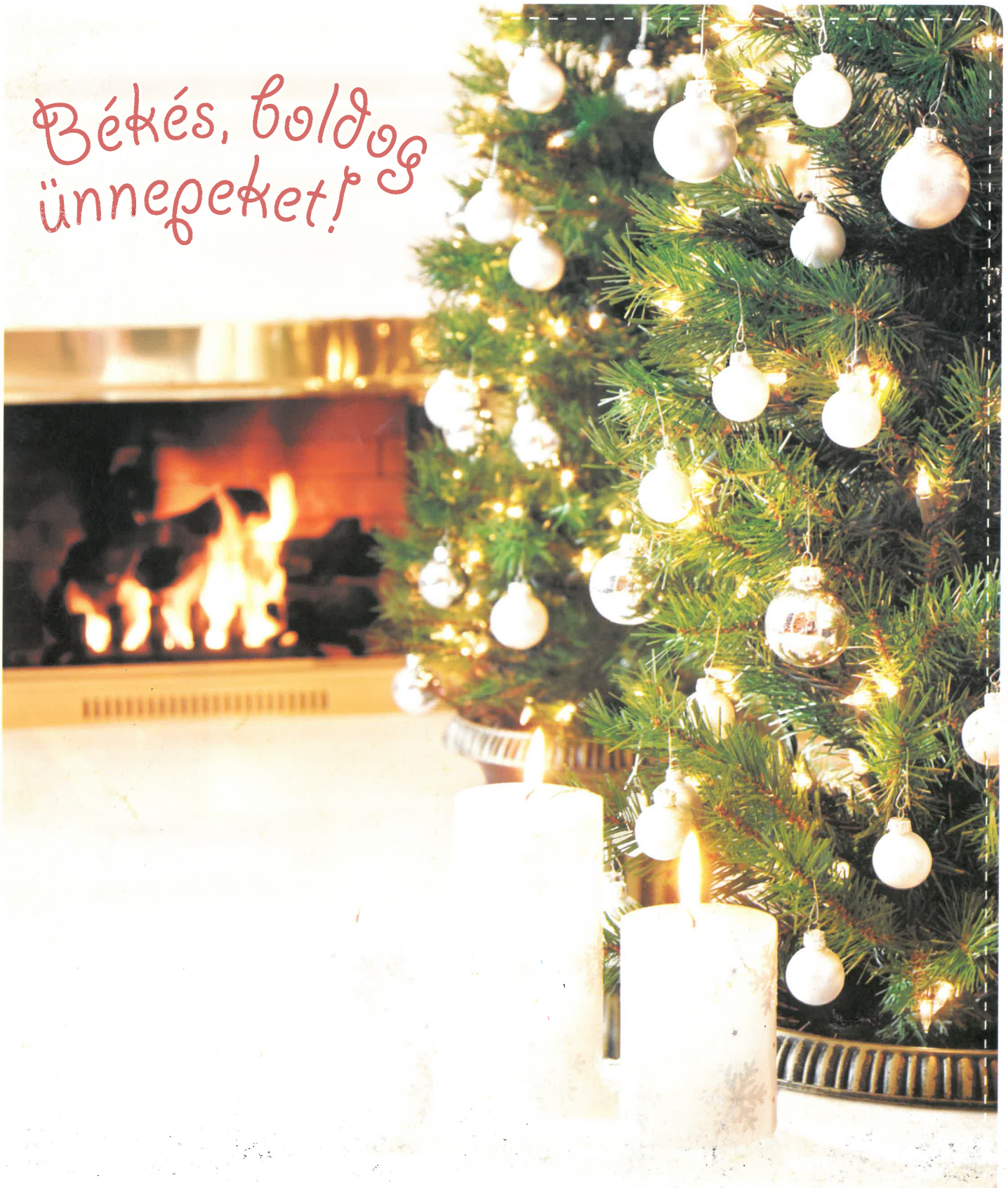

KÓR-HÁZUNK

2007. december • IV. évf. • 9. szám

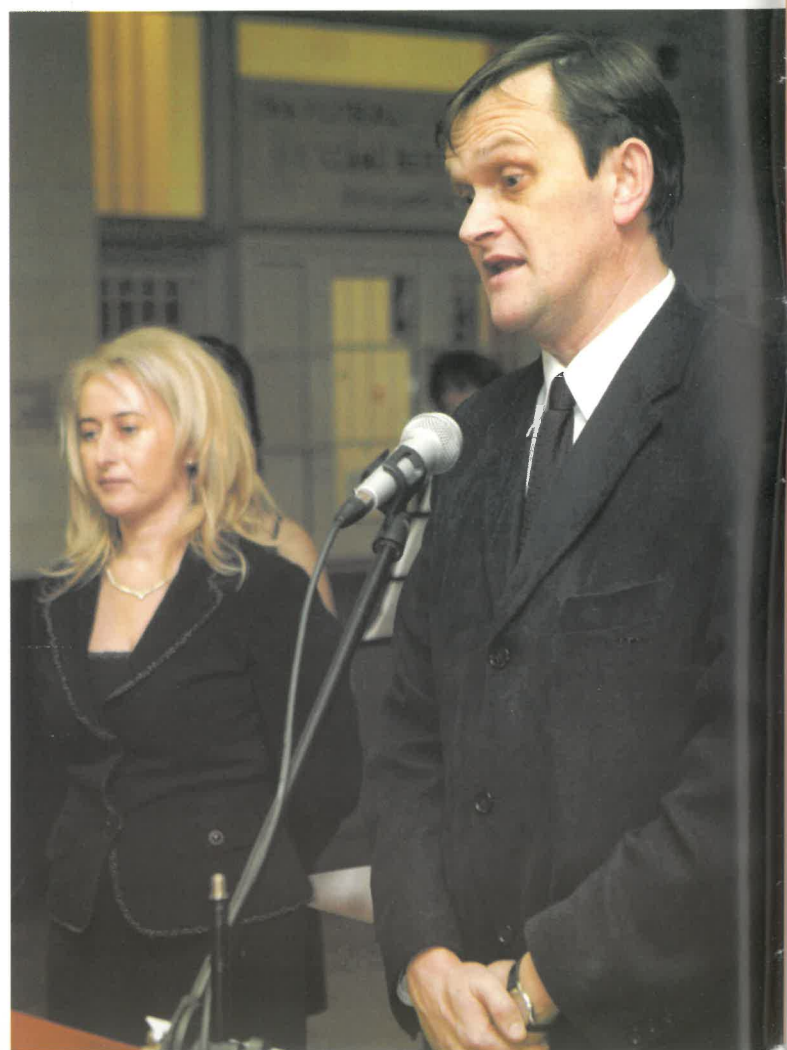
JÓSA ANDRÁS OKTATÓ KÓRHÁZ FOLYÓIRATA

Békes, boldog
ünnepeket!

Emlékplakett avatás
dr. Székelyföldi József
infektológus főorvos
halálának 30. évfordulóján

Gondolatok karácsony közeledtével

Ha a karácsonyra gondolunk, az embernek két fogalom jut leginkább eszébe. A hit és a szeretet.

Hogy is telt el a 2007-es év ezek jegyében? Az egészségügyi dolgozók nehéz helyzetében csak valamilyen számunkra titokzatos erő, talán a hit és a remény tartott bennünket a pályán és tudtuk megoldani a feladatainkat, mindennapi személyi és munkahelyi problémáink tömegeinek közepette. Persze vannak a hitnek magasabb szintű formái is, mint a vallásos emberek esetében, ami egy nagyon tiszteletre méltó példa. A mi hitünk, hivatásunk, ezért voltunk

erősek az elmúlt évben is.

Persze az életünket sokszor megnehezítették a tévhitetek, amelyek igen komoly zavart okoznak mindannyiunk életében. A jövőben jó lenne félre raknunk ezeket a tévhiteteket és tisztáznunk közös dolgainkat azzal a céllal, hogy ne olyan dolgokban higgyünk, ami téves.

Élni vak hittel sem lehet, hiszen az ember egy racionális lény, joga és kötelessége környezetét megérteni és e szerint dolgozni.

A szeretet, karácsony szent ünnepén elsősorban összefogja társadalmunk legkisebb és legstabilabb alapegységét a családot és amikor ez a fogalom fel-

merül, mindenki erre gondol, így is van ez rendjén.

De szeretet létezik barátok között, de bármely emberrel kapcsolatban, és a munkatársak között is. Ha elgondolkodunk, létezett ez közöttünk?

A mai világban, amikor az egészségügyi munkát csak piaci szempontból próbálják megítélni, nagyon vigyáznunk kell arra, hogy ki ne haljon belőlünk a betegek iránti szeretet, az empátia. A mindennapokban felénk tornyosuló problémák között megfelelő empátiával, nyugalommal közelítsünk pácienseinkhez. Hogy hova tűnik lassan az

egészségügyi tevékenység spiritualista jellege? Véleményem szerint ezt a szellemi, mentális kapcsolatot nem szabad, hogy bármilyen technokrata viszonyok tönkretegyék, mert hát a betegek iránti szeretetünk nélkül a gyógyítás elveszíti a lényegét.

Mi az én karácsonyi üzenetem? Éljük a mindennapi életünket teljes hittel, mert ez az élet egyik fontos ajándéka az ember számára, és mindennapi tevékenységünket hassa át a szeretet minden embertársunk iránt.

Kívánok minden kedves munkatársamnak békés, boldog, meghitt karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag, boldog új évet.

*Dr. Pikó Károly
mb. főigazgató*

Jön a tél, a hosszú estékkel, a varázslatos éjszakákkal, a misztikus - mámoros egyedülletekkel, az apró örömeikkel, a nagy vágyakozásokkal.

Jön a tél, a nagy takarító, a nagy szemfényvesztő. Leplet terít a sárga levelekre, a pusztuló avarra, a fák csupasz, horgas ujjú ágaira, a felpeszdlült szerelmekre, a friss bánatokra, a szünni nem akaró acsarkodásokra.

December a tisztulás hava, a számvetés, a megmérettetés és a felkészülés.

Advent: a szent idő, készülődés a karácsony ünnepére, a megváltó megérkezésére. A várakozás, a reménykedés ideje.

Látom naponta, az anyókat, áll a börtön kapu előtt, kéri a bebocsátást, beszélőre, nap mint nap. Az ügyeletes tiszt nem érti - de néni megalázta magát, elvette a pénzét, mindenből kiforgat-

Dolinay Tamás: Advent

ta. Most is csak kér és kér.

Tiszt úr én vagyok a hibás, rosszul szerettem, higgyen nekem ez egy jó gyerek. És kéri, könyörgi a bebocsátást.

Ez szent idő a várakozás, megbocsátás ideje. Ahogy III. Ince pápa mondja: Az Advent Krisztus négyféle eljövételét jelképezi, megjeleNIK a test felhőjében, a kegyelem harmóniájában, a halál tusájában, és az ítélet tüzében.

A lány készülődik, szombatra várja a fiút, biztos, hogy hazajön - mondja, én az ilyesmit megérezem. - Még a dédanyjától hallotta, hogy a harangkötélből csenjen el egy foszlányt, fűzze a hajába, farsangkor biztos lánykérés lesz belőle.

Kimegy a vonathoz, szagátja vékony kabátját a szél. Pontosan érkezik, percet sem késik. Ketten jönnek,

összebújva, nevetve, észre sem veszik.

Nem baj, mondja, kiveszik a hajából a kenderszálat. - Jó lesz ez még, s annyi könny hull a tenyerébe, hogy mosakodni lehetne vele.

Nem baj.

Araszol az idő, harmadik-negyedik gyertya lángja lobban a koszorúban.

Hiszek benne, hogy együtt leszünk, a szeretet, a bizalom, mint hatalmas fuvallat összereli a családot.

Máraival együtt mondom, hogy sok ünnepet megélhetsz és mégis mintha még mindig várnál valamire. Azt hiszem szeretetre vágyom, pedig kapni nem lehet, azt adni

kell, az a módja. Ez az igazi beteljesülés.

"Nem időpont, vagy időszak a karácsony, hanem lelkiállapot. Békességben jóakarattal és könyörületesen élni - ez a Karácsony igazi szelleme." (Calvin Coolidge)

Rajz: Szabó Tibor

KARÁCSONYI KÉSZÜLŐDÉS

Tóth Béláné
főnővér,
Gyermeosztály

Már régóta, négy évtizede dolgozom a kórház Gyermeosztályán, ahol mindig nagyon igyekszünk széppé tenni munkatársaimmal, azoknak az apróságoknak a Karácsonyát, akik betegségük miatt kénytelenek ezt a szép ünnepet a kórházi ágyban tölteni. Emellett természetesen nagy figyelmet fordítok az otthoni ünneplésre, hogy az a meghitt gondoskodás, amiből az év többi napján a mindennapi rohanás miatt talán egy kicsit kevesebb jut a családnak, azt megpróbálom ebbe a hónapba belesűríteni. Két kis unokám van, akikkel ilyenkor már a mézes süteményt készítjük, bevonjuk a munkába a fiúkat is, hogy ők is ráérezzenek az ünnepi készülődés ízére. Amíg szorgoskodunk, közben nevelem őket, többek között arra, hogy az ajándékoktól talán fontosabb a szeretet, hogy ez az ünnep nemcsak rólunk szól, hanem azokról az emberekről is, akiknek ebből a szeretetből sokkal kevesebb jutott. Az ünnepet együtt tölti a család, egy lányom van, aki szintén az egészségügyben dolgozik, ő gyógytornász és van két kicsi gyermeke.

Közösen készítjük el a karácsonyi menüt, igyekszünk a család férfi tagjainak a kedvében járni, kedvenc ételeik elkészítésére kicsit nagyobb hangsúlyt helyezünk. Szezámagos csirkemell, különféle töltött húsok, gyümölcssaláta kerül az asztalra, amit körbe ülünk, és jó nagyokat beszélgetünk a finom ételek mellett. Szenteste templomba megyünk, hogy megerősödjék hitünk, utána pedig nagy izgalommal bontogatjuk az ajándékokat a fenyőfa alatt.

Ebben az évben a Szent Estét a lányomnál töltjük, mivel új házba költözött a családjával és most nagyon örülnek szép új otthonuknak. Én nagycsaládból származom, hat testvérem van, ilyenkor őket is, meglátogatjuk. Így telnek az ünnepek meghittén, szeretetben.

Az év legszebb ünnepe talán a Karácsony. Minden család életében fontos szerepe van az ünnepnek, mindenki a maga módján, máshogyan éli meg, mint a szürke hétköznapiakat. Valamennyien szeretnénk szépen eltölteni ezt a néhány napot, hogy legyen miből merítkezni az év többi részében. Intézményünk néhány munkatársát arra kértük, hogy osszák meg velünk, hogy, hogyan készülnek a Karácsonyra, és hogyan töltik ezt a szép ünnepet.

Rutkai Mihályné
munkaügyi
előadó

*„Jókedvet adj, és semmi mást, Uram
A többivel megbírkózom magam.
Akkor a többi nem is érdekel.
Szerencse, balsors, kudarc vagy siker
Hadd mosolyogjak gondon és bajon,
Nem kell más, csak ez az egy ottalom”
Garay Gábor*

A Karácsonyra készülődve egy csodálatos verset olvastam, melyből egy részletet szeretnék megosztani mindenkiel. Ebben a szürke, ködös, fénytelen időben mennyire fontos, hogy jó kedvvel, hittel és szeretettel készüljünk erre a szeretetteljes ünnepre. A mi családjunkban hagyományosan az advent-váráshoz nem csak a lakásunk díszítése tartozik, hanem a lelki felkészülés is.

Az ajándékokat közösen vásároljuk meg a férjemmel (ami legtöbbször könyv), és a fenyőfát is. A fa díszítése a legkisebb fiam és a férjem feladata, amíg én a konyhában szorgoskodom. Ünnepi ebédre várjuk a két nagyobbik fiamat családjaikkal együtt, így az asztalt már az egész család körbe üli. Legtöbbször az elmaradhatatlan halászlé, sülték, saláták, hidegtál kerül az asztalra, és természetesen az általam készített beigli sem maradhat el.

Egész nap halk, karácsonyi zene szól, a délután pedig az ajándékozásé, és az ünneplésé. Gyertyát gyújtunk, közösen énekelünk, játszunk az unokákkal, és örülünk egymásnak.

Este Istentiszteletre megyünk mindannyian, majd meglátogatjuk szeretteinket, édesanyámat, anyósomat. Velük együtt az otthonukba tovább ünnepelünk és átadjuk ajándékainkat.

Az ünnepek alatt a temetőbe is kimegyünk, és meglátogatjuk azokat a szeretteinket, akik már nem lehetnek velünk. Sírjukra karácsonyi sírdísz helyezzünk és emlékezünk.

Tesvéreinkkel is felkeressük egymást karácsony alkalmával, akiket szintén megajándékozunk, és együtt ünnepelünk velük is.

Már Mikulás nap környékén elkezdődik a karácsonyi ajándékok vásárlása is, a feleségem veszi meg az ajándékokat a családtagoknak. Három gyermekem van és négy unokám. Az unokák ajándékait egyeztetjük a szüleikkel, a gyermekeinknél általában tudjuk, hogy mire vágnak, egymásnak pedig meglepetéssel készülünk.

A fenyőfát már karácsony előtt két héttel magam választom ki, és vásárolok meg.

A régi családi díszekkel magam díszítem fel a fát, hiszen új díszeket nagy ritkán veszünk csak, ha pótolnunk kell. Sajátos hangulata van, hisz minden egyes darabhoz egy-egy emlék kötődik. Amíg én a fát díszítem, addig a feleségem készíti az ebédet, és az ünnepi vacsorát. Évről évre hagyományos sült halat eszünk rizzsel, valamint húsok, és sütemény kerül az asztalra. A diós és mákos beigli persze elmaradhatatlan és a zserbó is. A saját családi házunkba várjuk az összes családtagot, kicsiket, nagyokat egyaránt, akik Szent Estére érkeznek. Az ünnepi vacsora után történik az ajándékozás is, és mivel a gyerekek több napra érkeznek - karácsony más napján utaznak el - így az egész estét, sőt a következő két napot is együtt töltjük.

A feleségem már régóta készülődik az ünnepre, és vásárolja az ajándékokat, amikor a boltokban jár. Főleg az unokákra gondol, de a fiaim és azok feleségei is fontosak. Minden családtagnak kerül a fa alá ajándék, a legfiatalabbtól egészen a dédiig. Segítséget kapunk az ajándékvásárláshoz, mert a család tagjai már összeállítottak egy kívánságlistát.

A feleségemmel általában közösen vásárolunk fenyőfát, de ebben az évben a telünkön nőtt fenyőfát vesszük ki tövestől.

A díszeket évről évre csak egy-két újjal egészítjük ki, hiszen hosszú évek óta ugyanazokkal a díszekkel öltöztetjük a fát, melyek már a fiaim gyermekkorában is megvoltak.

Az általam fogott halból készült halászlé kerül az ünnepi asztalra, sült hal, meg egyéb hústeleak, és persze sütemény, az elmaradhatatlan beigli, amit anyósom készít minden évben.

Szent Estén az egész család a sógornőmék lakásában gyűlik össze, és közösen ünnepeljük a karácsonyt és az Éva napot is egyben. A közös vacsora után történik az ajándékozás is, amelyet a legkisebbek élveznek leginkább.

Oththonunkban másnap fogadjuk a két fiamat, akik családjukkal jönnek hozzánk, és „szűk körben” ünnepelünk tovább.

Borsy Béla
Központi
Betegszállító
Csoport vezetője

Kádár Gusztáv
Műszaki
Osztály

Két kisgyermek édesanyja vagyok, az egyik óvodás, a másik első osztályos. Nagyon várják mindketten a karácsonyi ünnepeket. Az ünnepekre való készülődés időhiány miatt közvetlenül Karácsony előtt történik. Inkább azt tartom fontosnak, hogy lelkileg ráhangolódjunk erre az ünnepre, és ebben az évben úgy néz ki, hogy sikerül pár napra előtte szabadságra mennünk, így nyugodtan készülődhetünk. 1,5 éve költöztünk be egy új családi házba, amit még mindig tudunk díszíteni, így ezt a pár napot is felhasználjuk erre, hogy csinosítsassuk, szépítgessük a szobáinkat, főleg a gyerekek szobáit szem előtt tartva.

Dr. Nagy
Gabriella
szemész
szakorvos

Az ajándékok meglepetések. A gyerekek esetében, igyekszünk olyan ajándékot a fa alá tenni, amire leginkább vágnak, a nagyszülők főleg az egészségük megőrzésével kapcsolatban kapnak ajándékokat, pl: táplálék kiegészítőket, fürdőberletet, egymásnak pedig szintén meglepetés ajándék készül.

A fenyőfát közösen vesszük meg a férjemmel és a család együtt díszíti fel. A díszek újak, kevés olyan dísz van már meg, ami a gyermekkorunkból származik, viszont a klasszikus, hagyományos díszeket kedveljük és sok saját készítésű is kerül a fára.

Karácsony estéjén valamelyik nagyszülő mindig velünk tölti az estét és a készülődés, sütés-főzés is együtt történik. Legtöbbször halászlé, rántott hal kerül az asztalra, valamint különlegesebb készítésű húsok, amikkel a gyerekeknek kedveskedünk.

A vacsora után az ajándékozás meleg percei következnek, és pár boldog együtt töltött óra. Karácsony első és második napján találkozunk a másik nagyszülővel, és ha minden jól megy, akkor a barátainkkal is együtt tudunk tölteni néhány órát.

Prima-díj tudomány kategóriában

A Vállalkozók Napján azokat ünnepeljük, akik a magyar szellemi élet, a tudomány, a kultúra, a művészet területén alkotnak jelentőset, akik "a legjobbak a legjobbak között".

Megyéinkben immár második alkalommal hirdette meg a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete a megyei vállalkozók kezdeményezésére, a Prima-díjat 10 kategóriában. Az elismerést ebben az esztendőben is, három olyan közismert személyiség vehette át Czomba Csabától a VOSZ megyei elnökétől, akik évtizedek óta kiemelkedő tevékenységet folytatnak. Az 1 millió forinttal járó díjat dr. Noviczki Miklós a magyar tudomány, dr. Balogh Árpád a magyar oktatás és köznevelés területén végzett munkája elismeréseként, Horváth László Attila színművész pedig, kiemelkedő művészi tevékenységéért kapta meg.

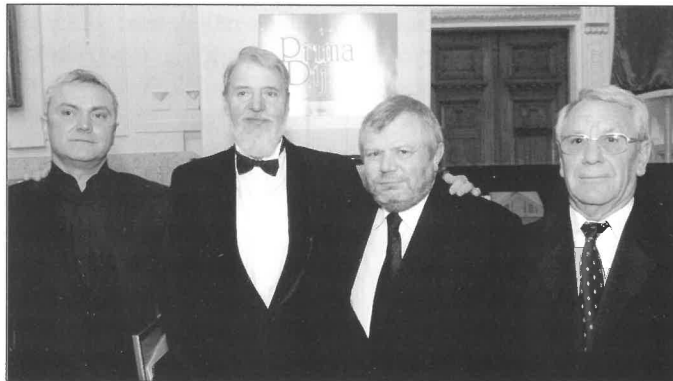
A közönségszíjjal a magyar zeneművészetben kifejtett munkájáért a Piccoli Archi Együtttest jutalmazták.

Az elismeréssel, kapcsolatos gondolatairól lapunk munkatársa dr. Noviczki Miklóst a Traumatológiai és Kézsebészeti Osztály osztályvezető főorvosát kérdezte.

– *Hogyan élte meg a kitiüntést?*

– Már önmagában a jelölés is nagy megtiszteltetés, a tíz kategória egy-egy jelöltje tulajdonképpen az adott szakterület kiválasztottja, mondhatni aktuális győztese. Nem tudom, mik voltak a jelölés szempontjai, biztos, hogy jó néhány név felmerült még a magyar tudomány kategóriában, akik közül többen valószínűleg nálam sokkal "tudósabbak". Én ugyanis nem kutatással foglalkozom, alkalmazom a tudomány vívmányait napi munkám so-

rán, "tudományos tevékenységem" jelentős része pedig inkább tudomány-menedzsélemből, tudomány-szervezésből áll. Örülök annak, hogy (mint többször hangsúlyozták) sem a jelölést, sem pedig a díjazást nem befolyásolták politikai szempontok. Számomra a jelöléssel be is fejeződhetett volna a dolog, ugyanis a tíz jelölt bármelyike lehetett volna díjazott, őszintén megvallom meglepetésként ért, amikor szólítottak. Azt hiszem nem csak személyemnek, hanem az

utóbbi időben nagyon is a figyelem középpontjába került szakmának, a fennállásának 50. évfordulóját idén ünneplő Traumatológiai Osztálynak, a Kézsebész Munkacsoportnak is szólt az elismerés.

– *Az Ön értékrendjében mit jelent az elismerés, a siker?*

– Az attól függ, mit értünk siker alatt. Ha óriási vagyont, luxusautót, luxuslakást, tengerentúli luxustutazásokat és egyéb státuszszimbólumok halmozását, akkor a siker nem az én kategóriám. Természetes, hogy, mint mindenki, én is törekszem anyagi biztonságra, viszonylagos jólétre, de nem a fentiek hajszolása a célom. Valamikor azt hittem, ha valaki saját szakterületén az átlagosnál többet nyújt mind a mennyiség, mind a minőség tekintetében, az magával hozza az anyagi sikert is, de hamar rájöttem, hogy ez a két dolog

csak ritkán esik egybe. Soha nem törekedtem arra, hogy "jó időben jó helyen levőként" alapozzam meg a jövőmet, így nem is csodálkozom azon, hogy esélyem sem volt a meggazdagodásra. A hatalom sem vonzott. Osztályvezetői ambícióim is csak jó 10-12 éve váltak komollyá, amikor eléggé felkészültnék éreztem magam ahhoz, hogy többet tehetek középvezetőként a szakmáért, a betegekért, mint egy beosztott orvos. Az orvos igazi sikere és elismerése elsősor-

az ország, a traumatológia vezetését persze nem rám bízta. Viszont szakmámban jelenleg sikeresnek és megbecsültnek érzem magam, amit elsősorban betegeim ragaszkodásán és a szakmai testületek vezetőség-választásain kapott szavazat-aránnyal tudok lemérni. Néhány innovációm (retrográd femurszeg, csontok megnyújtására való mini-disztraktor) a hazai traumatológiai és kézsebészeti gyakorlatban szinte mindennapos használati eszközzé vált, ami jó érzéssel tölt el. A kisszámú ellendrukker nem zavar.

– *Visszatekintve eddigi munkájára, pályafutására mik azok a meghatározó élmények, melyek befolyásolták döntéseit, szakmai tevékenységét?*

– Először is a gyermek-és serdülőkor családi háttere, szüleim bölcsessége, hogy idegen nyelvekre és minden egyébre tanítottak. Meghatározó élmény volt számomra az első kórházi gyakorlat Eisert Árpád főorvos osztályán, így választottam műtetes szakmát. Nagy mesterek keze alatt tanulhattam, Münchenben Biemer, Bécsben Poigenfurst, Innsbruckban Benedetto és Sperner professzoroktól leshettem el finomságokat. A nyelvtudás tette lehetővé, hogy Európa legigényesebb traumatológiaiáját láthattam és hónapokon át művelhettem is német nyelvterületen. Különösen nagy élményt és sikert jelentettek az általunk rendezett nyíregyházi kongresszusok. 1993-ban az első kézsebész vándorgyűlést, 1998-ban egy regionális traumatológus kongresszust és a Fialat Kézsebészek Fórumát tartottuk Sóstón, 2002-ben romantikus környezetben gyermek-traumatológiai konferenciánk volt Tivadarban, 2004-ben pedig a görögkatolikus főiskolán csodálatos ikonok kö-

ban a betegektől, másodsorban a pályatársaktól való. A Sebészeti Tömbben naponta több tucatszor megyek el Jósza András emléktáblája s a kórházalapítótól származó idézet előtt, ami így hangzik: "Az orvos, kit a nép megkedvelt vagy legalábbis megsokkolt, nagyobb hatalmat gyakorol a népre, mint a zsandár szuronya." Azt hiszem, ez az igazi siker.

– *Sikeresnek érzi-e magát?*

– Igen, bár sok kudarcélményem is volt már. Már a pályaválasztásomat is az 1968-as "Ki Mit Tud?" országos válogatóján szerzett élményem határozta meg, amikor Schiff András zongorajátékát hallva pillanatokon belül rájöttem, hogy nekem nem sok babér fog teremni a zenei pályán. 1992-ben pedig túl fiatalon és korán, előkészítetlenül pályáztam egy szép történelmi város traumatológiai osztálya élére, akkoriban kézsebésztként ismert

zött ismét az északkelet-magyarországi régiót láttuk vendégül egy tanácskozással. Számomra az egyik legkedvesebb rendezvény a tavalyi „20 éves a replantáció Nyíregyházán” elnevezésű szimpózium volt, amikor ismét összejött az „aranycsapat”, talán ebben a felállásban utoljára találkoztak Magyarország első generációs mikrosebészei, akik annak ürü-

gyén, hogy mi itt Nyíregyházán 20 éve végeztük az első sikeres ujj-visszavarrást, eljöttek ide, és ismételten elkápráztattak bennünket a mikrosebészet csodáival. Megtiszteltetés számomra, hogy ma már valamennyiőjüket barátainknak tarthatom. Idén az ortopédekkel közösen rendeztük a két szakma hazai történetének eddigi legnagyobb kongresszusát a főis-

kola impozáns épületében, abból az alkalomból, hogy mindkét osztály jubilál az idén. Mi az 50 éves jubileumunkat azzal is ünnepeljük, hogy a "Magyar Traumatológia, Ortopédia..." folyóirat ez évi negyedik számát nyíregyházi, vagy osztályunkhoz valamilyen módon kapcsolódó közleményekkel töltjük meg, amire a hazai közkegyházi traumatológiai gyakorlatban ed-

dig nem volt példa. Osztályunkat és tevékenységünket országosan is elismerik, az általunk szervezett kongresszusoknak eddig minden esetben rendkívül jó visszhangja volt, reméljük így lesz ez jövőre, a Krúdy Vigadóba tervezett gyermek-traumatológiai kongresszus után is. Mindehhez egy fantasztikus család, benne három kislányunka biztosítja a hátteret.

Nagy érdeklődés átadás előtt

„Az ember nem tárgy, az egészség nem árú, az emberközelség nem technika, a test és lélek értékének megőrzése az egészségügy szent kötelessége”

Nagy érdeklődés kísérte a Jósa András Oktató Kórházban a Térségi Diagnosztikai és Szűrőközpont bemutatását. Az intézmény menedzsmentje lehetőségét biztosított arra, hogy a lakosság is megismerje a hamarosan átadásra kerülő új létesítményt, hiszen az érbetegek ellátására szakosodott rendelesek igen sok beteget érintenek.

Dr. Tokár Zsuzsanna a Térségi Diagnosztikai és Szűrőközpont Módszertani Központ vezető főorvosa és Somogyi Imre gazdasági igazgató-helyettes mutatta be az érdeklődőknek.

Dr. Tokár Zsuzsanna tájékoztatójában elmondta, hogy ezt a létesítményt a lakosság egészségi állapotának javítása érdekében hozták létre. A Térségi Diagnosztikai és Szűrőközpontnak óriási szerepe lehet a halált okozó betegségek korai felfedezésében, ezáltal a születéskor várható élettartam meghosszabbításában,

amik ugyanis a kardiológia, az ideggyógyászat, a stroke, a nyaki ultrahang, a belgyógyászat a sebészet érszakrendelése, a cukorbetegségeket, illetve a hipertóniás betegeket ellátó szakrendelések egy része. Bár az egészség megőrzése mindenkor függ attól, hogy az emberek mennyire tartják fontosnak a szűrővizsgálatokat és élnek-e a vizsgálatok lehetőségével, a szűréseken való részvétel, mégis egy lépés az egészségmegőrzéshez. Újdonságot jelent a központ működésében a rizikóambulancia, ahol az érbetegségekre nézve magas kockázattal élők kivizsgálása történik majd, ide háziorvosi beutalóval, előjegyzés alapján kerülhetnek a betegek.

Somogyi Imre a Jósa András Oktató Kórház gazdasági igazgató-helyettese a Térségi Diagnosztikai és Szűrőközpont létrehozásának előzményeiről beszélt.

A kórház vezetése 2004-ben döntött úgy, hogy a közel 10 esztendeje üresen álló régi, lelakott sebészeti tömböt felújítja. 2005-ben adódott lehetőség mintegy 1,2 milliárd uniós forrás bevonására. A kórház az Európa Terv keretein belül pályázatot nyújtott be a Humánerőforrás Fejlesztési Operatív Program támogatási rendszerhez. Ez az első uniós projekt és pályázat, amelyet a csatlakozást követően írtak ki Magyarországon. A kivite-

lezési munkák 2006 január elején kezdődtek meg. Uniós forrásból a Térségi Diagnosztikai és Szűrőközpont-hoz tartozó járóbeteg-ellátási struktúra épület-gépészeti kialakítása, valamint műszerellátása valósult meg. Annak érdekében, hogy komplex ellátást nyújthasson ez a központ betegeinknek, és a járóbeteg-ellátáshoz fekvőbeteg-ellátás is kapcsolódjon, az uniós forrást, a fenntartó Megyei Önkormányzat kiegészítette, 1,5 milliárdos hitellel, melynek törlesztése, 20 éves futamidő alatt a Jósa András Oktató Kórház feladata. A tárgyi feltételeket pályázati forrásból biztosítjuk, a személyi feltételek pedig már adóttak. Mindent egybevetve a projekt megvalósulásának teljes költsége várhatóan 2.721 millió forint lesz. A létesítmény földszintje már elkészült, melyet átadás előtt bemutattunk az érdeklődő lakosságnak is, hiszen az emberek azt hiszik el, amit a saját szemükkel látnak és így kaphatnak valós képet erről a hatalmas beruházásról, ami az ő érdeküket, életminőségük javítását szolgálja.

Az épület földszinti része már elkészült, de a központ rendeltetésszerűen a jövő esztendő tavaszától fog működni, fogadja majd a pácienseket, erre az időpontra készülnek el ugyanis a fekvőbeteg-ellátást kiszolgáló egységek.

km

Nagy volt az érdeklődés, 20 fős csoportokban több mint 100-an tekintették meg átadás előtt az új létesítményt, nem csak kívülről járhatták be az épületet, hanem a belső területeket is, olyan egységeket, amelyekbe a későbbiekben csak a személyzet és a beteg léphet be. Az új központot

és abban is, hogy egyre inkább áthelyeződjék a hangsúly a betegségek megelőzésének szakaszára. A lehetőségek adóttak, hiszen az új létesítmény néhány hónap múlva már fogadja a betegeket az épület földszinti részében az érbetegek ellátására szakosodott rendelesek teljes palettájával. Ide költö-

Ami sohase fogyhat el és sohase halványul

Beszélgetés dr. Pintérné Dr. Gönczi Ágnessel

Mi azt hittük, nehézkes lesz, feszélyezett, hivatali viszonyának megváltozása miatt akár egyenesen kínos "Arc-Kép"-kereső beszélgetésünk dr. Pintérné dr. Gönczi Ágnessel, a Jósa András Kórház nébány hónapja leköszönt főigazgatójával, de nem. Ő nem bordott magán semmilyen látható, pláne mutogatni való súlyokat, pontos volt, elfogulatlan és kedvesen közlékeny. Mi voltunk aggályosak, nehézkesek, és ettől kínosak. Mi azt hittük, hogy azzal a tapintattal és együttérzéssel kell hozzá közelednünk, amit csak azok ismernek, akik maguk is átéltek már a szégyent: mi az, ha legyűri a véltent az orvul subintó igazságtalanság? De nem, sőt erről a mi "tapintatunkról" kiderült, nem egyéb, mint kérelen és illetéktelen (akár ártalmas) ügybuzgalom. Így esett, hogy első nekibuzdulásra nem annyira

közvetlen portréján szorgoskodott a "toll", hanem a látbatatlan hátteret firtatta inkább, azt hívén, ha leírja vélt árnyait, a kontrasztban megszépülnek az arcon a fények - bosszantó dilettantizmus. És ezúttal talán még az "ecset" is hibázott: lehetett több lazúros szomorúság az arcon, s érzelmeiben a kíváncsnál csöppet gyöngébbnek mutatja az erőt.

Volt már úgy, Kedves Olvasó, hogy úgy látott, értett meg valamit, ahogyan az távolodni kezdett? Hát így, ebből a mozgó perspektívából szorgoskodik most második kísérletén e sorok írója (az Arc-Kép társszerkesztője B.I.), aki csak remélni tudja, hogy elhibázott kérdései ellenére legalább második nekifutásra megközelíti a számára csak sejdíthetőt: dr. Pintérné dr. Gönczi Ágnes portréját.

Én nem tartottam illendőnek, hogy Arc-Kép készüljön rólam, különösen nem, amíg főigazgató voltam. Vannak dolgok, amik egyszerűen nem illenek az első számú vezetőhöz, ilyen az öncélúság, a magamutogató szereplés. Hálstennek, mi itt Nyíregyházán tele vagyunk olyan minőségű és olyan számú szakemberrel, akik országosan is kuriózum számba mennek, ezért (ezzel is becsülve őket) PR-stratégiám tudatos része volt, hogy az ő szekerüket, s velük a gyógyítást toljam, hogy munkájukról ők maguk nyilatkozzanak, és hogy portréjukat megismerhesse a kórház. Ami viszont generálisan a működés egészét illeti, különösen az

egészségpolitika, az egészségügyi reform vonatkozásait, abban megszólaltam minden szükséges esetben, hogy a felelősséget is vállalva tudassam, merre kell haladnunk, merre kell eltolnunk a trendeket. Így aztán akarva, nem akarva, szerepeltem eleget, amíg a kórház élén álltam. Most hogy lemondtam, nem tudom, igényli-e még bárki az én portrémat.

Én egy szakember vagyok (s a tisztségben se voltam, nem akartam más lenni), aki érti a gyógyító munka vezetői perspektíváit és azt gyakorolta, de magába a tisztségbe nem szédült, nem vakult, nem szerelmesedett bele, ezért minden érzelmi károsodás nélkül volt képes

hátralépni, amint ezt, mint kíváncsnak, sorsa tudatta vele. Ebben fatalista vagyok. Sok energiát fordítottam a kórházra, a megyei egészségügyre ez volt a feladatam. Lehet, hogy valami egészen másba kell most már belefognom, hogy más területen is megmértessem magam, kamatoztassam a hosszú évek alatt megszerzett és a bennem lévő tudást, tapasztalatot, energiát. Amíg rá nem ébred az ember, nem tudhatja, milyen fából van faragva. Én soha nem futottam el a kihívások elől, mindig felvettem a kesztyűt. Belefogtam a struktúraátalakításba, ezt az utat jelölte ki számomra a gyógyítással összehangolt gazdasági kényszer felismerése. Így visszagondolva, lehet, hogy többet akartam tenni, mint amire lehetőségem volt az adott pillanatban, mert teljesítménykényszer mozgat gyerekkoromtól. És ez a saját elvárásaimból fakadó teljesítéskényszer beépült szinte minden dolgomba. Mindig a legjobbat igyekszem kihozni magamból, mert szeretem a győztes helyzeteket, de hogy azokat el is érem, következetesen megdolgozom érte.

Ezért, miután a gyerekeimet fölneveltem és a családomat sínre tettem, nem éreztem még teljesítettnek az életemet, maradt még bennem annyi kurázi és annyi erő, hogy úgy gondoljam képes vagyok továbblépni, megpróbálni és bejárni más területeket, amelyek a vezetői és szakmai tudás és tapasztalat mellett megkövetelik a rálátást az egészségügy nemcsak egy szeletére, hanem

egészére. Ezért vállaltam az igazgatást, és attól kezdve a figyelmem nagy részét ennek a munkának szenteltem. Sok részterületébe kellett belemerülnöm, belelátanom, míg eljutottam a kórház jövőjét meghatározó jól felépített koncepcióig, hogy merre van az "előre" a kórházban, és azon elindultam és mentem szépen előre. Ezzel együtt bevallhatom, ebben a munkakörben az ember nem képes minden területet és minden szintet azonos mélységgel átfogni, gyorsan és naprakészen uralni egyedül. A vezető embernek csapatot kell gyűjteni maga köré. Én egy nagyon erős csapatban dolgoztam, igazi jó közösségben, és a csapat most is megvan - csak én nem vagyok már benne. Nem tudom, hiányolnak-e? Azért csak bevallom, azt gondoltam egy gyöngye pillanatomban - érzelmesen -, hátha mégis megmozdulnak a kollégák értem. Ez persze csak egy hiú vágy volt, azzal a közkeletű emberi vággyal rokon, amelyik szeretne valami maradandó jelet hagyni maga után, mert ebben látja meg életének értelmét. Nagyon nehéz maradandó nyomot hagynunk, úgy élünk, hogy a velünk éltek időtálló hűségét kiérdemeljük. Amit én tehettem érte, kezdetben annyi volt, hogy hűségesen szerettem a szűken vett szakmámat és nagy odaadással műveltem sokáig. Majd ötven évesen aztán úgy gondoltam, amit itt tehetek, azt hibátlanul megteszik az utánam érkezettek, a negyven, harminc évesek is, nem feltétlenül kellek már én oda. Kerestem hát, hol lendíthetnék többet a dol-

gokon, így jött, hogy az igazgatás felé fordultam s elvégeztem a menedzserképző iskolát. Sikert, nem volt megerőltető képzés és számos terv, gondolat ébredt bennem, hogy, hogyan lehet a lehető leghatékonyabban vezetni egy egészségügyi intézményt.

Anyám is, apám is vezető volt a maga területén, az egyik az egészségügyben, a másik közgazdászként. Talán ellestem, eltanultam tőlük azt, amit olyan magától értetődően műveltek: úgy irányították, igazgatták az embereket, hogy azok nem, hogy tisztelték, de szerették őket, mert kezük alatt jól, igazságosan működtek a dolgok. Az ő készségük rám sugárzott, hiszen akarva, akaratlanul, előttem minta az ő életük, úgy vélem az én vezetői késztetésem ebből a viselkedésbeli tettvágyból ered. Hogy jó vagy rossz vezető lesz-e az ember, azt saját maga nem tudja megállapítani, csak a környezete, meg az eredményei. Ami az én működésem minőségét illeti, legalább objektív mérlege kész. Többek között ott vannak leírva pontjai a Kélet Magyarország TOP-100-as kiadványában. Ne tartsák dicsekvésnek, hogy ezt a pusztán tény-anyagot főlem, csupán azért teszem, hogy kimondjam, mint szakember a helyemen voltam. Végig, minden dolgomban és kötelességemben, amíg csak tartott ez a félbevágott ciklus. A saját kételyeim fegyelmeztek és készítették a legpontosabban: helyes-e, amit teszek, odaillő-e, amit mondok, kompromisszumkész van-e bennem? Ez egy folytonos tájékozódás és mérlegelés. Felállítottam magamnak egy vezetési technikát, amely szerint dolgoztam. Ebben az volt az első, szem-

pont, hogy munkatársaimat kizárólag szakértelmük, munkájuk minősítése és ne politikai hovatartozásuk, a másik, amit szem előtt tartottam, a betegellátási érdek mindenek feletti érvényesítése volt. Amikor a bizalmatlanság, utolért, az első természetes ijedelem után

a munkámról kérdeznek, ennyi a válaszom. Nem jártam itt hiába, és ha ennyi volt, hát ennyi volt! Túl tettem magam rajta. Büszke vagyok, mert amit a csapattal eddig tettünk az egy sikeres és teljes koncepció, ami a magasabb szintű betegellátásra való törekvést

Rajz: Szabó Tibor

megnyugodtam, úgy gondoltam, hogy engem csakis az eredményeim minősítene, ha ez nem elég, akkor elmegyek szépen, mert, mit tehetnék... Lehet bármilyen szép a menyasszony, ha nem kell, nincs házasság! Ez ilyen egyszerű.

Értéktudatom ettől azonban nem tört meg. Változtalanul tudom(!), hogy az a fajta építkezés és koncepciózus mindennapi előrehaladás, amit kollégáimmal együtt gyakoroltunk, megkerülhetetlen érték. Fát ültettem ide, diófát, amit a közmondás szerint az unokájának ültet az ember - ha

jelenti. Persze, hogy nem áll meg nélkülem a kórház, Pikó Károly megbízása már csak ezért is jó döntés, mert folyamatosságot biztosít a tervek megvalósításában. Összes ügyünk, ami koncepcióban, stratégiában összeállt (aminek egyik szülője, éltetője voltam) és ami a csapatot összetartotta, abban Károly benne van a kezdetek óta. Most már az ő kezében van az irányítás.

Történt, ami történt, én változtatlanul magaménak érzem a nyíregyházi kórházat, az én otthonom Nyíregyháza. Szívvel-lélekkel dolgoztam a közösségért,

közös céljaink megvalósulásáért, büszke vagyok arra, amit itt tettem, még akkor is, ha akadtak esetleg melléfogások. Az első számú vezetőnek számolnia kell azaz, ha változnak a külső körülmények, esetleg mennie kell. Ez a pozíció ezzel jár, tudomásul kell venni. Hét évem telt el azzal, hogy igazgattam (Nagykállóban és Nyíregyházán), egy egész korszak. Most új lehetőségek előtt állok. Talán az egészségügy egy másik területén, a magasabb szintű egészség-politikában próbálkozom, de nem kizárt, hogy egy másik kórházban kötök ki, az eddigihez hasonló vezetői munkakörben. Adtam időt magamnak, hogy döntsek, addig sok információt kell beszereznem és átgondolnom, tudnom kell merre halad az egészség-politika, merre a biztosítási reform, tudnom kell, lesz-e egy kórházvezetőnek annyi esélye, súlya, hogy meghatározza a dolgok irányát.

Elképzelhető, hogy elköltözöm, ami borzasztó nagy váltás és nagyon nehéz a döntés az én életemben, hiszen az otthonom (nem a lakásom!) itt van Nyíregyházán. Mikro- és makro-környezetem, gyökereim, rokonnaim, kapcsolataim, a temető, kívül és belül mindenem. Az én gyerekkori emlékeim, a gyerekeim gyerekkorának emlékei, iskoláim emlékei, a férjem emlékei, munkája, az a szeretet, ahogy még ma is beszélnek róla - mindez kívül és belül az én otthonom. Ezt kellene itt hagynom.

Mostanában, hogy meg kellett állnom, talán hogy átértékeljek mindent, egyre többet gondolok azokra, akiket szerettem és elvesztettem. Anyám az egészségügy megszállottja volt. Sokszor emlegetik úgy, mint

egy-egyre csak szépülő legendát, hogy milyen ember is volt "Lilla madám". Ott nőttem föl mellette a kórházban, a mesterség szerepét úgy adta át, hogy lehetetlen volt nem orvossá válni, az egészségügy szeretetében testestől-lelkestől benne volt ő maga személyesen. Amikor kezdő orvos lettem útbaigazított: nincs panaszkodás, nincs visszabeszéd, minden munkát elvégezni, ügyeletbe bedobni magad, majd mi vigyázunk a gyerekekre, fegyelem, odaadás, neked a beteg legyen az első! Még azzal is nevelt, azzal is készítetett, hogy büszke volt rám. Mikor főigazgató lettem a büszkeség mellett féltett is az új kihívástól. Apám is tudatos, fegyelmezett ember volt, csupa jóindulatú energia, sugárzó intelligencia - milyen szép pár voltak anyámmal! Nekem csodálatos szüleim voltak, mindketten tehetséges emberek. Ez a fajta tehetség egy generális adottság, lehet az bármilyen mesterség, amibe az ilyen ember belefog, különlegessége kisugárzik, lehet az, gyógyítás, írás, festészet, zene, de ami még szebb; a tehetség átüt az emberi kapcsolatokon is. Körötte, tőle megszépül az idő és megszépülnek a dolgok. A tehetséges ember addig megy, addig keres, amíg nem talál valami olyat, amelyben kiteljesedhet. Szerencsére, ebből a "keresésből" minden gyerekeembe jutott jócskán.

Remélem belém is szorult szüleim tehetségéből, de gyermekeimben visszalátom a családot, fő adottságait. Intelligens, érzékeny, tisztességes emberek és óriási adomány, hogy mindegyik megtalálta a boldogságát, azt a hivatást, amelyben kiteljesedhet.

A legidősebb fiam köz-

gazdász. Őt Franciaországba sodorta az élet. Francia feleségével, családjával harmonikus, szép életet élnek és szerencsére úgy a munkában, mint a magánéletben jól boldogulnak. A fiatalabbik fiam zenész, harsonaművész, aki a dzsesszben alkot figyelemreméltót. Több zenekarnak is tagja, a zenével már beutazta szinte az egész világot. Nem kis büszkeséggel tölt el, hogy az Európai Ifjúsági Rádiós Zenekari turnén ő képviselte Magyarországot.

A napokban Artisjus-díjat kapott, mellyel a kimagaslónak ítélt zenei teljesítményeket jutalmazza a szakmai zsűri, mellyel elismerik és ösztönzik a kortárs magyar zeneművészeti alkotótevékenységet.

Lányom is alkotó ember, jelmez és díszlettervezőnek képezte magát Rómában. Most készül második diplomája megszerzésére a filmművészet területén, az európai hírű Cinecitta filmváros stúdiójában, ami egy olyan művészeti fellegvár Európában, ahol a filmkészítés minden részletét el lehet sajátítani. Ezzel párhuzamosan, egy jelentős tervezési feladatot kapott egy olasz-amerikai koprodukcióban készülő filmben.

Legifjabb gyermekem viszi tovább a szülői hivatást, az orvosi pályát választotta. Nagyon speciális terület, a radiológiának a központi idegrendszerrel foglalkozó ágát, a neuroradiológia elsajátítását tűzte ki célul. Amatőrként a Piccoli Archi Ifjúsági Vonószekerekben évenként kereszttul csellózott, majd nagybőgőn játszott.

A zene, a képzőművészet, a színház, a film iránti fogékonyság mindannyiunk sajátja, ez az érdeklődés is összeköt bennünket, az életünk tele van a közös élményeinkkel.

Dicsekszem, azzal is, hogy a fizikai távolság ellenére is összetart a család, napi kapcsolatban vagyunk egymással. Attól normális és sikeres az életük, amit belül, önmagukban találtak meg: azt a felismerést, azt a fantasztikus örömet, hogy amit a világban, az életben és az emberben drágának tartanak, az megvan bennük is. Hát persze, hogy összetartanak, mintha egy láthatatlan híd ívelne Róma, La Rochelle, Budapest és Nyíregyháza közt, úgy tartja össze őket a testvéri szeretet.

Akivel mindent megoszthattam, az a társam, a férjem volt. Nemcsak orvos, hanem művész is. Amikor elkapta az alkotási láz, két, három napra is elvonult a kis kakasüllős műtermébe. A világ, az emberek külső, belső történéseire érzékeny alkotóként fantasztikus képeket festett. Amikor előjött a műterméből, nagyon súlyosan letett nekem, nekünk valamit, valami szépet, tehetségeset. Az emberek között is ilyen volt, néha ellépett közülünk, aztán mire visszalépett, hozott közénk valamit, értékes tehetségről árulkodó gondolatokat, olykor írásokat. Valamit mindig, amin el lehetett álmélkodni, vagy amibe bele lehetett kapaszkodni. Kezdtő orvos koromban voltam a tanítványa is, kíméletlenül igényes és szigorú volt, és ugyanakkor nagyon, de nagyon szerethető, belülről kifelé egyre csak szépülő ember. Ezért lettünk egy pár. Ami ő volt, ugyan már csak emlék, de olyan, ami sohasem fogyhat el, sohase halványul. Az emlékekből született érzelmek részben megtartják, részben megváltoztatják az embert, hogy a maga tartományában merre fordul aztán, fölfelé vagy lefelé, a pozitív vagy a negatív felé, abban az emlékek

legalább annyira döntőek, mint a legkényszerítőbb külső körülmények. Ez nagyon szép emberi sajátosság. Jól használható, becsületes "terápia" az okosan, szépen megteremtett emléanyag - ez nagyon sokat segített, például a gyereknevelésben. Nálunk is akadtak döccenők, de akkor Pintér Nándor a maga szelíd bölcsességével mindig elsimította, megoldotta a vitás helyzeteket, béke lett, helyre zökkentek a dolgok és lecsitult bennem is a berzenkedés. Amikor elment és magam maradtam, lassan képes lettem már két emberért is helyt állni, mert bölcsőbb lettem azzal, amit ő tudott. Soha, hogy elment, nem kellett fegyelmezgetnem, szólongatnom a gyerekeket. Mire észrevettük (ők is, én is), hogy felnőttek, már ki is alakult bennük az igényes önfegyelem. Az élményanyag érzelmi anyaggá sűrűsödik és erőlköcs szilárdul, mire részletei elmosódnak.

Kialakul az értékrend attól, amit az ember genetikusán hoz magával, a veszteségek és sikerek, épp úgy befolyásolják, mint az a környezet, amiben felnő. Sokszor kerülünk olyan helyzetbe, amit nem könnyű megoldani, de tovább kell lépni, fel kell állni. Ehhez nekem óriási segítség az a meleg bugyor, amit a gyermekeim szeretete, amit a szűkebb és tágabb értelemben vett családom jelent. Nem hitegetjük egymást, a megbecsülés, az őszinteség, a szeretet az a kapocs, ami összetartja a családot, ebből merítkezünk, ebből építjük a holnapot.

Köszöni, hogy a fentieknek ballgató részese lehetett.

Bugya István és Szabó Tibor

Áron Attila

Birsalmasajt

Bár az ólomszürke novemberi égbolt vastag párával borít be mindent, a levegő mégis szokatlanul hideg, csípős. Hideg nedvesség teszi csúszóssá az aszfaltot a munkába igyekvők talpa alatt és hidegen csillan meg a villamossíneken a fény. A Körtér a szokásos reggeli forgalmat mutatja, talán kevesebb emberi hang hallatszik, - a dübörgő buszok, autók és villamosok monoton hangzavara uralja az étert.

A Villányi út sarkán, szemben az újságáruval, az ABC fa- la mentén alkalmi árusok kínálják portékáikat. Egy szürke fejkendő, hatvan év körüli asszony kezeit maga előtt összekulcsolva áll, időnként le-lepillantva a földre tett kopott bőrtáskára a lábainál, melyre egy gyűrött reklámtáskán szép petrezselyem gyökeret, sárgarépát, karalábét, zellert.

Öt fej fokhagyma áll a sor végén. A zöldségek alatt hosz- szában, gondosan fóliába csomagolva, néhány szelet birsal- masajt.

Hatalmas ezüstsínű Mercedes érkezik és fölhajtva a járdá- ra leparkol az újságosbódé mellett.

Harminc év körüli, kissé pocakos fiatalember száll ki be- löle. Sportos dzsogingot visel és magasszárú edzőcipőt. Az újságos mögötti gyorsbűféhez megy, közben tekintete egy pillanatra megakad az asszony táskáján.

Néhány perc elteltével, kezében meleg hamburgerrel oda- sétál és közelebből is megvizsgálja a birsalmasajtot. Az asz- szony két oldalról kissé a széle alá nyúlva, megigazítja elől a fejkendőt és a fiatalemberre tekintve megszólal:

- Vegyen egy kis zöldséget fiatalember, a vasárnapi leves- hez, nézze milyen szép! És meg is van puculva!

A férfi nagyon harap a hamburgerből, közben bólogat je- lezvén, hogy teli szájjal nem tud beszélni. Aztán mégis meg- szólal:

- A sajtot is a néni csinálta? - kérdi.

- Persze, hogy én!

- Birsalma ugye?

- Az persze! Tudja, van egy öreg bokor a kertünkben ...

- Olyan rég ettem, hogy már nem is emlékszem rá! - sza- kította félbe a fiatalember.

- Tessék megkóstolni akkor ...

- Hát meg is veszem mindet! - szakítja félbe ismét a férfi.

Az asszony lehajolva összefogja a három becsomagolt saj- tot és átnyújtja a férfinak.

- Csak százötven forint - mondja-

A fiatalember pénzt kotor elő kis bőr kezitáskájából.

- Olcsón adom ám ezt a szép zöldséget is, vigye haza a fe- leségének! Meglátja, örülni fog neki!

- A vasárnapi leveshez ... - mondja a férfi elmosolyodva.

- Jó! Tessék ideadni az egészséget!

- De ez nem egy levesre való ám! - mondja az asszony csodálkozva.

- Nem baj, csak tessék ideadni!

Néhány perccel később a férfi az autója mellett állva lete- szí lába mellé a reklámszatyorba pakolt zöldségfélét és lát- ható élvezettel harap bele a birsalmasajtba.

Eközben a fejkendő asszony, összefogva kis motyóját, né- hány szót vált a szomszédjával és elkészönve körülnez, pillan- tásával a fiatalembert keresve. Éppen akkor akad rá a tekinte- te, amikor a gyorsbűfé hátuljánál álló kuka fedelét fölhajtva egy hanyag mozdulattal beledobja a zöldséges szatyrot.

Rajz: Szabó Tibor

Ratkó József

Betlehem

Énekük, mint a nyál, csorog.
Bámészkodnak a pásztorok

Hogyisne! jön három király,
szolgájuk krajcárt hajigál.

Csődül, kapkod a fürge nép,
Porban keresi örömét.

Isten se garasoskodik,
aprópénzről gondoskodik.

szór néhány fénnel futatott,
elvékonyodott csillagot.

Jézuska lyukas jászolban
sírdogál, mintha gyászolna.

Erzsébet, a gyógyító királylány

Van egy kivételes személy a keresztény szentek sorában, aki sok egészségügyi intézménynek is a névadója. Kórházunk elődjét az Erzsébet kórházat ugyan nem róla, hanem vélhetőleg Erzsébet királynéről, Sissiről nevezték el. A szeretet ünnepe közeledtével mégis illik megemlékeznünk Árpád-házi Szent Erzsébetről a jótékonykodásáról, emberszeretetéről és aszketizmusáról ismert királylányról, a betegek, elsősorban a leprások védőszentjéről. Tesszük ezt azért is, mert az elmúlt évben Európa szerte különösen sok figyelmet szenteltek a szent királylánynak, hiszen 2007. november 18-án zárult a Szent Erzsébet év.

Erzsébet azok közé a szentek közé tartozik, aki az egyik legnépszerűbb szent a keresztény világban. 1207-ben látta meg a napvilágot Sárospatakon, egyesek szerint Óbudán vagy Pozsonyban. Szülei, a Katona József Bánk bánjából jól ismert II. András és első felesége Merániai Gertrúd voltak. Őt gyermekük közül Erzsébet volt a harmadik. Budán keresztelték meg, fényes pompával. Négy éves korában eljegyezték a thüringiai örgróf Hermann nevű fiával. A kis menyasszony fényes kísérettel és gazdag hozománnyal érkezett Wartburg várába, hogy német környezetben felnőve jól megtanulja új hazájának szokásait. Együtt nevelkedett vőlegénye öccsével Lajossal, akit kezdettől fogva szívből szeretett. A kis Erzsébet jósága és kedvessége hamarosan megnyerte a wartburgi vár népét. Leendő anyósa ellenben egyre növekvő rosszalással figyelte a gyermek fejlődését, mert szokásaival nem tudott egyetérteni. Túl-

zásnak minősítette vallási gyakorlatait, zavarta, hogy magával egyenrangú társnak tekintette a legegyszerűbb gyermekeket is és nem akarta átvenni az udvari élet előírt formáit.

Jegyese a sokat betegeskedő Hermann 1216-ban meghalt, ezért – némi politikai huzavona után – a gyermekkorai pajtása, az ifjú IV. Lajos tartománygróf felesége lett 1221-ben Eisenachban. 1222-ben látogattak „utólagos nászútra” Pozsonyba, és csak itt tudta meg anyja meggyilkolásának tragikus történetét. Erzsébet a nála 7 évvel idősebb Lajossal boldog házasságban élt, rajongásig szerették egymást, amiről számos legenda is fennmaradt. Mikor Erzsébet hírt vette, hogy Lajos hazatérőben van, elébe lovagolt, és „ezernél többször is megcsókolta.” Lajos pedig az udvari emberek megrökönyödésére egy asztalnál étkezett vele. Lajos egy alkalommal ellovagolt az Inselberg mellett, és így kiáltott: „Ha ez az egész hegy aranyból volna, akkor sem adnám oda érte az én Erzsébetemet!” 1222-1227 között három gyermekük született; Hermann, Zsófia és Gertrúd. Első gyermekének születése után menedékhelyet alapított árva gyerekek részére, szegényeket segített. Második gyermeke születése után hálából 28 ágyas kórházat létesített, ahol maga is segített a betegápolásban.

Lajos 1225-ben II. Frigyes oldalán keresztes háborúba indult. Erzsébet maga varrta fel a keresztesek jelét férje ruhájára, ő maga pedig ettől kezdve gyászruhát hordott. Három éven át helyettesítette urát a grófság vezetésében. Éppen ezekben az években gyenge aratások és

árvizek sújtották a vidéket, a nép éhezett. Az ifjú grófné nagy határozottsággal és körültekintéssel cselekedett; a vár alatti ispotályában naponta száz szegény kapott ellátást. Gyakran saját kezűleg osztotta nekik a kenyeret és a pénzt. Eladta ékszereit és drága ruháit, gyapjút szőtt a szegényeknek, gyermekágyas asszonyok mellett segédkezett, és méltó temetést adott az elhunytaknak. A grófi család tagjai aggódva nézték Erzsébet „pazarlását”, a várnagy panaszt emelt ellene, hogy „esztelen bőkezűségével” eltékozolta urának vagyonát. Lajos a panaszokra így válaszolt: „Engedjétek csak jót tenni, hogy megtegye, amit Istennért tenni akar, és legyen elég nekünk, ha Wartburg és Neunburg várát nem adja el!” A kamrák és tárházak kiürültek, de a nép élt és békét élvezett.

Szertett férje 1227. szeptember 11-én elhunyt, már nem láthatta szeptember 29-én született Gertrúd lányát. Férje halálhírére így fakadt ki Erzsébet: „Jaj, Uram Istennem, most az egész világ meghalt számomra!” IX. Gergely pápa levelében atyai szavakkal bátorította Erzsébetet, és az igen szigorú, ferences Marburgi Konrád mestert gyóntatójává és hivatalos védelmezőjévé nevezte ki, akinek még 1226-ban engedelmisségi fogadalmat is tett. Szüksége is volt a védelmezőre, hiszen Lajos öccsei igen keményen bántak vele, megfosztották vagyonának kezelésének jogától és férje birtokainak jövedelmétől a 20 éves özvegyet. A kialakult helyzet miatt egy októberi napon gyermekeivel észrevétlenül elhagyta Wartburgot. A legenda szerint még azt is megtiltották a polgároknak, hogy

Lotz Károly: Szt. Erzsébet

Wartburg vára, Erzsébet lakhelye

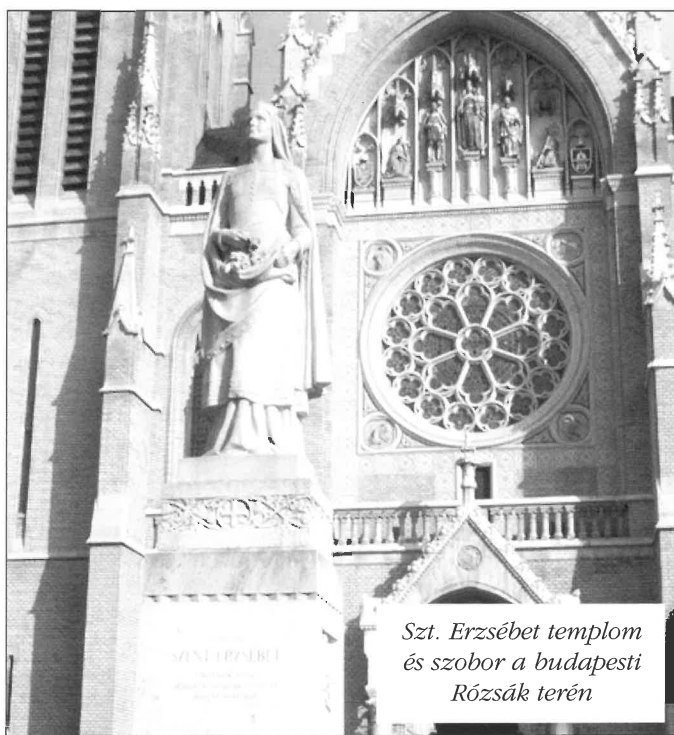
segítséget nyújtsanak nekik. Az emberek pedig gyorsan felejtettek, és váltak barátból ellenséggé. Menekülése során volt amikor disznóólban húzták meg magukat. Más alkalommal az egyik udvari ember, aki elszállásolta Erzsébetet és gyermekeit, nagyon gorombán bánt vele, sértegette. Amikor Erzsébet elhagyhatta a szállást, a falaknak és a tetőnek megköszönte, hogy oltalmazták, és hozzátette: „Szívesebben mondanék köszönetet az embereknek is, de nincs miért.” Erzsébet fonással tartotta fenn magát, gyermekeit a megmaradt ékszereiből neveltette. Később Eckbert bambergi püspök befogadta Pottenstein várába, és azt javasolta Erzsébetnek házasodjon újra. A kérő pedig nem akárci volt: II. Frigyes császár. Erzsébet azonban nem akart újabb házasságot kötni. Rövid időre még visszatérhetett Wartburgba, ám végül 1228-ban Marburgba költözött. Assisi Szent Ferenc harmadrendjének tagja lett, ettől kezdve egyszerű szürke köntösben járt és betegeket ápolott. Özvegyi járandóságából ispotályt, létesített. Apja, II. András is hívta, haza Magyarországra. A legenda szerint az elképedt küldöttség foltozott ruhában rokka mellett ülve találta Erzsébetet, aki elutasította a hazatérést. Maradt a rendben, gyermekeit nevelőkre bízta. E döntésében bizo-

nyára része volt annak is, hogy a szívét most már osztatlanul Istennek akarta adni. Gyermekeire bizonyára nagy hatással volt anyjuk élete, hiszen legkisebb lányát, Gertrúdot is boldogként tisztelhetjük.

1231. novemberében Erzsébet megbetegedett. Utol-

tek, hogy utolsó útjára kísérik jóságos anyjukat. Amikor megkezdtek a gyászmisét, a marburgi templom tetejére szállt egy nagy madár, és örömteli dalba kezdett.

Életéről számos legenda maradt fenn. A leghíresebb a rózsza legenda, mely sok művészt is megihletett. Egy alkalommal kenyereket vitt a szegényeknek, mikor találkozott sógorával, Henrikkel (más változat szerint férjével vagy apjával), aki kérdőre vonta. Erzsébet tartva attól, hogy esetleg megtilthatják neki a jótékonykodást, azt válaszolta rózsák vannak nála. Mikor megmutatta, a kenyerek helyett illatos rózsák voltak kosarában. Isten nem akarta, hogy a szent asszony hazudjon.

Szt. Erzsébet templom és szobor a budapesti Rózsák terén

só napjait gyermeki derű ragyogta be, 3 nappal előbb megmondta halálának idejét. Elajándékozta a még meglévő holmiját, s vigasztalta a mellette lévő nővéreket. Szegényes, harmadrendi ruhájában ravatalozták föl az ispotály kápolnájában. Halálának híre megindította az egész tartományt. Az emberek pedig seregestül jöt-

ban belépett a szobába, tulajdon ágyában a megfeszített Krisztust látta meg. Lelkesen tekintett Erzsébetre, és így szólt: „Erzsébet, édes nővérem! Ilyen vendéget igazán gyakran fektess az ágyamba! Ezt nagyon meg kell köszönnöm neked!”

Marburgi sírja mellett számos csodás esemény történt ezért IX. Gergely pápa 1235-ben szentté avatta. Sírja fölé 1236-ban elkezdtek építeni az Erzsébet-templomot, mely 1283-ban készült el. Magyarországon IV. Béla, Erzsébet testvére építtette tiszteletére az első templomot Kápolnán. Az egyik legismertebb tiszteletére szentelt székesegyház a kassai Szent Erzsébet-dóm. Halálának 700. évfordulóján, 1931-ben Budapest VII. kerületében a Szegényház teret, melyen a Steindl Imre által tervezett Szent Erzsébet templom áll, átnevezték Rózsák terére. Ünnepe 1670-ben vették föl a római naptárba, temetésének napjára, november 19-re.

Erzsébet tisztelete a XIII. századtól nagyon gyorsan elterjedt egész Európában. Egymás után alakultak a Szent Erzsébet-kórházak, templomok, kápolnák és kolostorok. A ferences jellegrű Szent Erzsébet apácarend 1626-ban alakult Aachenben, és gyorsan elterjedt német nyelvterületen. Magyarországon 1738-ban telepedtek meg Pozsonyban. II. József 1785-ben Budára telepített 18 apácát a bécsi kolostorból. A 18. sz. közepétől a 19. sz. közepéig az egyetlen hazai női rend volt, mely kórházi keretben foglalkozott női betegek ápolásával. A kórházakat alapítványokból (pl. Marczibányi házaspár), segélyekből és adományokból tartották fenn.

Dr. Kührner Éva
könyvtárvezető

Megérkezett Jouloupukki

Feszült, de örömteli várakozással telt a Gyermekosztályon fekvő kis betegek délelőttje december 7-én. Várták a csodát, várták, hogy megérkezzen ajándékokkal megrakott puttonyával a Mikulás.

A nagyszakállú nem váratt sokáig magára, megrakta zsákját, befogta szánja elé a rénszarvasokat és útnak indult a messzi-messzi északról, a lappföldi hatalmas hómezőkről, hogy mosolyt csaljon a gyermekarcokra, amerre csak jár a világ.

Nincs a Földnek olyan szeglete, ahol decemberben ne várnák a gyerekek a Mi-

kulást. Nem kivétel ez alól intézményünk Gyermekosztálya sem, ahová a Lappföldi Jouloupukki örvendeztette meg látogatásával a kicsiket. Egy évtizedes hagyomány, hogy azok a gyerekek, akik

itt töltik ezt a napot ők sem maradnak ki a csodából és őket is felkeresi a Mikulás. Az örömszerzéshez, az ajándékozáshoz Nyíregyháza Város Polgármesteri Hivatala is hozzájárult, idén az ed-

digieknél is több, 150 csomaggal, illetve a Gyermekosztály és a Gyermekrehabilitációs Osztály játszószobájának felajánlott társasjáték csomaggal, melyet az intézmény nevében Jakabné Harcsa Erzsébet, ápolás igazgató vett át Nagy László alpolgármestertől. Az ünnepi hangulatról a Mandala Dalszínház előadóművészei gondoskodtak.

Jouloupukki a Gyermekosztály fekvőreszlegére, a Gyermekrehabilitációs osztályra, és a Füll-orr gégeszeti osztály gyermekreszlegére is ellátogatott a nap folyamán a gyerekek nagy öröme.

Szent Miklós eredeti legendája!

Lejegyezte: Farkas Imre
Nemzetközi Santa Claus Béketanács Európai Képviselő

totta. Egyszerű emberként élt a nép között, miközben tanított és szeretetet hirdetett. Éhínség idején a teljes egyházi vagyont a nép étkeztetésére fordította, amiért szembe került az Egyházzal, halála után, ezért az engedetlenségért egy időre ki is tagadták az Egyházból!

Minden este órákig sétált a városka utcáin, beszélgetett az emberekkel, figyelt a gondjaira. Így történt a legendáját alkotó eset is, ami valójában megtörtént:

A kolostor szomszédságában él egy elszegényedett nemes ember, aki úgy elnyomrodott, hogy betévfő falatra is alig jutott. Három férjhez menés előtt álló lánya azon vitatkozott egy este, hogy melyikük adja el magát rabszolgának, hogy tudjon segíteni a családon, és hogy a másik férjhez tudjon menni. Ekkor ért a nyitott ablak alá Miklós püspök és meghallotta az alkut. Visszasietett a templomba, és egy marék aranyat kötött keszkenőbe, és bedobta az ablakon. A lányok azt hitték csoda történt. Majd egy év múlva ugyanebben az időben még egy keszkenő aranyat dobott be a második lánynak. Kisiettek, mert lépteket hallottak az

ablak alól, s akkor látták, hogy egy piros ruhás öregember siet el a sötétben. Harmadik évben ezen a napon nagyon hideg volt, és bepaláncolva találta az ablakot. Ekkor felmászott a sziklaoldalban épült ház tetejére, és a nyitott tűzhely kéményén dobta be az aranyat. A legkisebb lány éppen ekkor tette harisnyáját a kandalló szerű tűzhelybe száradni, és az pont bele esett. Az ismeretlen jötevőről kezdték azt hinni, a hóborította Taurus hegyről, mivel mindig ilyenkor télen történtek ezek a csodák, hogy maga a Tél-Apó jön el ezekkel az ajándékokkal. Az idő folyamán mégis kitudódott a titok, hogy a jötevő maga Miklós püspök. Ugyanis a legkisebb lánynak bedobott aranyban volt egy olyan darab, amit a helyi aranykereskedő előzőleg adományozott Miklós püspöknek egy szerencsés üzletet követően. Ezt felismerve, már mindenki tudta, hogy ki a titokzatos segítő! De kiderült ez abból is, hogy december 5-én a névnapja előestéjén a hideg idő beköszöntével rendszeresen megajándékozta a gyerekeket mindenféle édességgel. Ezért az adakozásaiért a nép elnevezte „Noel Baba” -

nak, ami azt jelenti „Ajándékozó Apa”. A keresztényüldözések alatt őt is elfogták, éhezették, kínozták, de kivégezni nem merték.

325-ben részt vett a niceai Első Ökumenikus Zsinaton, ahol egy szenvedélyes vitában arcul ütötte Ariust. Ezért a tetéért azonnal elmozdították a Zsinatból, és felmentették püspöki teendői alól. Még azon az éjszakán a Zsinat több tagjának egyazon különös álma volt: Nikolas jelent meg előttük, egyik oldalán Isten állt, kezében az evangéliummal, a másik oldalon Szűz Mária érseki paláttal, így kinyilvánítva szimpátiájukat a magáról megfélemedezett püspök iránt. Az ámulatba esett tanácstagok azonnal Nikolashoz siettek, és bocsánatot kérve visszahelyezték pozíciójába. Ettől fogva óriási tiszteletnek örvendett, mindenki úgy tekintett rá, mint egy nagy emberre, aki nem esztelen dühből vágta arcon a szüntelenül istenkáromló Ariust, hanem Isten iránti buzgalomból.

Hosszú, békés öregkort ért meg. A legenda szerint lelkét (326 december 5-én) angyalok vitték végső nyughelyére, ahol egy tiszta forrás eredt. Ebből a tiszta forrásból áradó szeretettel küldi legendája a mai gyerekekhez utódát, a Mikulást.

Esély a koraszülötteknek

Adományozó oklevél a Dunapack Zrt.-től

Kiemelten magas, 2 és fél millió forint összegű felajánlásról szóló Adományozó Oklevelet adott át a Dunapack Zrt. képviselőjében Sárdi Sándor igazgató dr. Pikó Károlynak, az intézmény megbízott főigazgatójának.

A Dunapack Zrt. menedzsmentje tavaly döntött úgy először, hogy a karácsonyi ajándékozáshoz szánt keretét a rászorult beteg

gyermek megsegítésére fogja fordítani. Partnereik visszajelzései azt bizonyították, hogy jól döntöttek, ezért 2007-ben is folytatják a nemes hagyományt.

A cég ismét az országosan is ismert Aranyág Alapítványt választotta, hogy rajtuk keresztül azon városok gyermekgyógyintézeteinek ajánlja fel a támogatást, ahol a Társaság, termelői tevékenységet folytat. Így esett választásuk a nyíregyi

házi Jósza András Oktató Kórház Gyermekosztályának Neonatalis Intenzív Centrumára, ahol a 2500 gramm alatti koraszülöttek intenzív kezelése és ápolása folyik. Itt kerülnek ellátásra azok a babák is, akik valamilyen kardiológiai vagy egyéb belgyógyászati rendellenességgel születtek.

A Jósza András Oktató Kórház minden felajánlást, minden olyan adományt örömmel fogad, melynek

segítségével közvetve vagy közvetlenül betegeink javát, gyógyulását, az eddigi erőfeszítéseinket is meghaladva szolgálhatjuk. Így örömmel fogadták a Dunapack Zrt. önzetlen felajánlását is, azt a hamarosan megérkező újszülött intenzív inkubátort, amely nagyban segíti majd az osztály munkáját, és sok kisbaba első napjait teszi majd biztonságosabbá.

Több jut a betegek kórházi étkeztetésére

December 1-jétől a korábbi 350 forint helyett közel a dupláját, napi 550 forintot költhetnek a kórházak egy beteg étkeztetésére. Gyümölcs, ivólé, műzliszelet is kerül a menübe.

December elsején ugyan csak meglepődtek a betegek, amikor megérkezett a reggeli, hiszen a korábbi

gyakorlattal ellentétben, vaj, sőt paprika is került a tányérra. Az ebéd is tartogatott meglepetést, a főétel mellett gyümölcs és műzliszelet formájában.

A beteg és gyomorbarát változás oka, hogy a kórházi étkezés feltételeit rendeletben szabályozta a tárca, melyben meghatározták a kórházakban felszolgált éte-

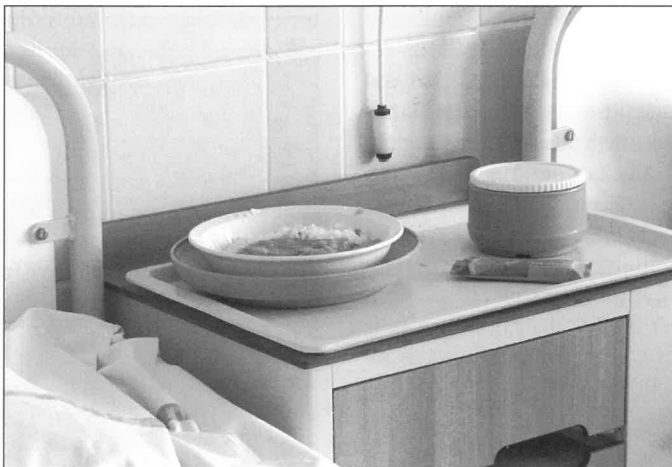
lek minőségi mutatóit, a kalóriaérték figyelembevételével.

Jakabné Harcsa Erzsébet ápolási igazgató elmondta, hogy az elkövetkező három hónapban 57 millió forinttal fordíthat többet az intézmény a betegek étkeztetésére, és újabb 29 millió forintot a különféle tálalóeszközök, tálcák, evőeszközök, tálalókocsik beszerzésére. Ez a változás az ételek mennyiségét és minőségét egyaránt érinti. A napi háromszori étkezés mellett, az úgynevezett kísétkezéseket is meg kell oldani kínálási rendszerben. Emellett biztosítani szükséges a betegek igény szerinti folyadékfogyasztását is. Az ebédnek kétfajta menüből kell állnia, amit folyamatosan vezetünk be a kórházban. A menükhöz tartozik a gyümölcs, vagy ivólé és a műzliszelet. A miniszteri rendeletben ételme-

zési munkacsoport létrehozását is előírták, melyben dietetikus határozza meg személyre szabottan, hogy egy betegnek milyen kalóriaértékű táplálékra van szüksége.

Jakabné Harcsa Erzsébet ápolási igazgató még hozzáfűzte, a speciális igényű betegek ellátása érdekében, már eddig is többféle étkezést biztosítottunk, az újítás bevezetése azért nem teljesen zökkenőmentes. Legnagyobb nehézséget a menüválasztás jelenti. Mint minden új dolog egyeztetéseket, szervezési kérdéseket vet fel, amelyek természetesen a „háttérben” történnek dietetikusok, főnővérek, ételmezésvezető munkatársak bevonásával és megfelelő előkészítés után a beteg már csak az állapotának megfelelő táplálékot kapja.

kovácsm

Emlékezés

Emlékplakettet kapott dr. Székelyföldi József halálának 30. évfordulóján

Kórházunk első, fertőző betegeket gyógyító főorvosának dr. Lórencz Gyulát kell tekintenünk, aki 1864-1915 között élt. Ugyanis a betegforgalomról szóló 1912. évi kórházi jelentés szerint: ő három épületben is kezelte a betegeket: 1. mindenekelőtt a ma is meglévő belgyógyászati, ún. "A" épületben a 74 ágyból 36 a bőr- és bujasenyves betegeké volt. Ez a syphilitikus részleg két nagy kórtermet tett ki. 2. de fertőző betegek voltak még két különálló, földszintes pavilonban: a 21 ágyas "tuberkulotikus kórodájában" és a 3. a 15 ágyas "ragályosok kórodájában" is. Ezeket az új építkezések kor le kellett bontani (a C és D épület).

A továbbiakban felváltva végezte a fertőző betegek kezelését: a. dr. Spányi Géza bőrgyógyász főorvos, aki 1869-1946 között élt, és b. dr. Dohnál Jenő főorvos, aki 1896-1974 között élt, valamint c. az 1957-1967 közötti években dr. Lengyel Ferenc gyermekgyógyászati osztályvezető főorvos, aki 1960-1964 között igazgató is volt.

A ma látható új, egy emeletes épületben kezdettől fogva dr. Székelyföldi József főorvos irányította a Fertőző Osztályt: 1967. december - 1977. december 11. között. Éppen 30 éve következett be korai halála. Dr. Székelyföldi József 1925-ben Búdszentmihályon született (egy évvel volt fiatalabb nálam), s Debrecenből került intézményünkbe. Ekkor már 88 ágyas volt a Jósa András Kórház Fertőző Osztálya, amelyet Székelyföldi főorvos kifogástalanul vezetett.

Székelyföldi József emléklakettjének a Kórházunk hírességei című emléktáblá-

ra történő elhelyezésekor alkalomszerű röviden áttekinteni intézményünk 1-4 hagyományörző emléktábláját, amelyek a II. világháború után készültek:

- az első emléktábla 1974-ben készült a kórház működésének 75. évfordulójára, az igazgatósági épület előcsarnokába

- 10 év múlva, 1984. október 31.-én ugyanezen épület külső falára került (a főbejáratától jobbra) a mások emléktábla. Azt örököltette meg, hogy a kórház dolgozói sikeresen elbujtattak, élelmeztek és gyógyítottak 45 sebesült, ellenséges szovjet katonát dr. Elekfy (Eckerd) Lajos szemész főorvos irányítá-

sával Nyíregyháza 1944. október 26-30. közötti újbóli német megszállása idején. Ennek páratlan kihatásaként ezután is együtt és itt gyógyították a győztes szovjetek és a legyőzött magyarok sebesültjeit. Ez szokatlan eljárás volt! Ezt nevezte csodának, mégpedig: "nyíregyházi csodának" Zsukov szovjet haditudósító.

- A harmadik emléktábla: a Jósa András című, illetve a negyedik: a Kórházunk hírességei elnevezésű bronz dombormű kompozíciók már a Jósa András Kórház új Központi Diagnosztikai és Sebészeti Tömbjének az előcsarnokába kerültek. Mind ezek Tóth Sándor, Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásai, s ünnepélyes keretek között lett felavatva

1984. november 30-án, András-napján. Jósa András születésének a 150. évfordulóján. A leleplezéskor még csak 8 kiemelkedő személyiség plakettje került az emléktáblára: Korányi Frigyes, Kállay Rudolf, Korompay Károly, Elekfy Lajos, Oláh Dániel, Sarvay Tivadar, Eisert Árpád, és Gerlei Ferenc arc képével. Nyomban felvetődhet a kérdés: nem tévedés-e Korányi Frigyes itteni szerepeltetése? Nem, mert az általa Nagykállóban még 1863-ban társadalmi gyűjtésből létrehozott ún. Szükségkórház későbbi betegei, a felszerelés, az egészségügyi személyzet és az igazgató egyszerűen átköltöztek az

Dr. Székelyföldi József főorvos halálának 30. évfordulóján kegyelettel emlékezünk megbecsült munkatársunkra, de megemlítem, hogy éppen tegnap volt Korányi Frigyes születésének (Nagykálló, 1827. december 10.) a 180. évfordulója is. Ezért szabad legyen tiszteletére idéznem még egy mondatot az 1887. évi rektori beiktatási beszédéből: "Ha hazánk közegészségügyéért valami gyümölcsözőt tenni akarunk, legelőbb társadalmi úton kell azt tenni, s ez kitartást és átgondoltságot követelő feladat."

Az eddigiekből is jól kitűnt, hogy a Jósa András Oktató Kórházban könnyű észrevenni az orvosi múlt és a jelen szoros kapcsolódását! Jó naponta látni ezeket a művészi és szakmailag is motiváló emléktáblákat, vagy akárcsak elhaladni előttük. Ha pedig elfáradunk vagy akár elbizonytalanodunk, megnyugtató elolvasni a humoros Jósa András még 1896-ban elmondott vigasztaló bölcsességét: "Az orvos, kit a nép megkedvelt vagy legalábbis megszokott, nagyobb hatalmat gyakorol a népre, mint a zsandár szuronya." Persze, jól tudjuk, hogy ma már nincsenek zsandárok, de a betegek és az orvosok együttműködése, bizalma számos kórkép-nél ma is kulcskérdés a gyógyulásban. Az orvostörténelem tehát: ugyan a múlt-ról beszél, de a jelenhez szól! Csupán meg kellene hallani üzenetét!

Ezt a szellemet tükrözi mai ünnepi megemlékezésünk, illetve dr. Székelyföldi József főorvos munkatársunk plakettjének a Kórházunk hírességei című dombormű kompozíción való elhelyezése is.

*Dr. Fazekas Árpád
orvos-történész*

1899. november 20-án megnyitott nyíregyházi Erzsébet Közkórház új épületeibe. Ezért olvasható a kórházunk 75. évfordulójára kiadott Korányi-emlékérmünkön a zseniális orvos még 1861-ben közölt felfogása: "Minden egyes egyénnel, kit a nemzetnek megtartunk, minden karral, melyet a munkának visszaadunk, szolgálatot tesszünk a hazának." Ez ma már kissé patetikus hangzik, de változatlanul igaz!

Visszatérve a 4. emléktáblához, megemlítem, hogy már 1986-ban ünnepélyesen felhelyezték dr. Magyar János megyei főorvos plakettjét is. Ez a folyamat, azóta is tart, s ma már a 30. orvos-kiválóság emlékérmét avatjuk, Hadházy Gergely szobrászművész szép alkotását.

Jóska bácsi emlékére

Pár perce fejeződött be a méltatás, majd a plakett leleplezése az emlékfalon, kórházunk nagyjai között. Hadházy Gergely alkotása nagyon életszerűen ábrázolja a főorvos urat. A bensőséges állófogadáson az egyre fogyó barátok, munkatársak és család mellett ott voltak a következő generáció tagjai, az örökösök, akik tovább tapossák ennek a nehéz pályának az útjait. Ülünk a szűk családdal, beszélgetünk, emlékezünk. Magam úgy kerültem ebbe a körbe, hogy közlelő, atyai barátként tiszteltem, szerettem dr. Székelyföldi Józsefet, dolgoztam is gyakorlatom során osztályán, szüleim is jó barátságban voltak vele, a szomszéd lépcsőházban laktunk.

- Az özvegy, dr. Székelyföldi Józsefné:

1967-ben jöttünk Nyíregyházára Debrecenből. Itt végezte Jóskám az egyetemet,

majd rövid katonai kiterő után szerzett szakképesítést belgyógyászatból, infektológiából, Münnich Dénes tanár úr mellett tanulta meg a szakmát, igen alapos és jó iskola volt. Trópusi betegségekből Hamburgban nyert szakképesítést, első között Magyarországon és a keleti blokkban. Ez volt a szívügye, a legszeretettebb szakterülete. Pályázat révén nyerte el az osztályvezető főorvosi állást, a 88 ágyas nyíregyházi Fertőző Osztályon. Tulajdonképpen hazajöttünk. Ő tiszalöki (büdszentmihályi) volt, én Nyírmadán születtem. Precíz, ambiciózus, és mindennek előtt családcentrikus ember volt. Mindenről naplót vezetett, a teljesítésekről és a megoldásra váró feladatokról.

- Székelyföldi Zoltán az idősebb gyermek:

Mindennek előtt jó szülő, példakép, igen ambiciózus tette kész ember maradt meg az emlékeimben. Legfontosabbnak minősítette a nyelvtanulást, a nyugati nyelvek ismeretét. Első évfolyam volt Zrínyi Gimnáziumban a mienk, angol nyelvi tagozaton. Minden évben szorgalmazta a külföldi nyelvtanulást. Ma is áldom, hogy megfogadtam a tanácsát, hiszen tulajdonképpen ehhez kötődik a kenyerem, az állásom. Nem lehet elfelejteni a közös kirándulásokat, nagy beszélgetéseket az élet rejtelméről. Két fiamnak is ezt próbálom átadni, úgy néz ki sikeresen. Közgazdasági területen tanultak, illetve a kicsi még tanul. A nagyobbik Frankfurtban dolgozik.

- Ismét az özvegyet kérdezem, hogyan alakult főorvos úr szakmai pályája közkelelt körülmények között?

- Nagyon szerette az akkori viszonyok között korszerű, új osztályt. Sokat dolgozott, hiszen a 88 ágyas osztályon nem dúskált szakemberekben. Sokat ügyelt, de mellette jeles külföldi és hazai kongresszusokon szerepelt. Előadott az Egyesült Államokban, Angliában, Nyugat-Németországban, Kubában. Rendszeresen publikált idegen nyelveken is. Mindössze tíz évre mérte a sors nyíregyházi pályafutása. 1977-ben gyógyíthatatlan betegségben elhalálozott. 52 éves volt.

- Egy szubjektív megjegyzés: Halála előtt kb. 8 hónappal büszkén újságolta anyámnak, havi 1 kg-ot leadtam, expanderezek, sokkal frissebbnek érzem magam. Anyám csak dicsérte, és 8 hónap múlva meghalt.

- Székelyföldi Ágota a fiatalabb gyermek:

Zolihoz hasonlóan én is a nyelvtanulás fontosságát

emelném ki apa intelmei közül. Nagyon céltudatosan készített fel minket az életre, és féltett. Felejtethetetlen közös nyaralásaink során mindig a tisztességet, céltudatosságot és a szorgalmat plántálta belénk. Meg kell említeni, hogy családszeretete a tágabb családra is kiterjedt. A tiszavasvári rokonság mindig kikérte véleményét, és ő sokat segített rajtuk. Én nagyon apás voltam, de Zoliról is ezt lehet elmondani. Borzasztóan hiányzik ma is, pótolhatatlan. Végül van a családban aki tovább viszi az orvosi pályát, fiam most végzett, fogorvos.

- Özvegy Székelyföldi Józsefné:

Harminc év borzasztóan hosszú idő. Két formálódóban lévő nagy gyerekkel, Jóska hiányában, egy új nehéz életnek kellett nekigyürkőzni. Szerencsére mindkét gyermek diplomát szerzett, eligazodott az életben, s három gyönyörű unokával ajándékoztak meg. Feltétlenül köszönettel tartozom az orvostársadalomnak, hogy mögém álltak a nehéz időben, sokat segítettek a mindennapi gondoskodással. Név szerint: dr. Sipos Bélát, dr. Ágoston Sándort, dr. Szűcs Mihályt és dr. Péter Zoltán szeretném említeni.

- köszönöm a beszélgetést.

D.T.

Vendégünk Simon András

Simon András művészetébe nyerhettek betekintést azok, akik felkeresték októberben a Jósza András Oktató Kórház Kápolnáját. Szeretteinkre való emlékezés jegyében jött létre ez a grafikák bemutatásával egybekötött író-olvasó találkozó. Az autodidakta művész a legősibb és legegyszerűbb csodákat mutatta be az érdeklődőknek, azokat, amelyekre mindannyian vágyunk, de az örökös rohanásban gyakran csak elsétálunk mellettük.

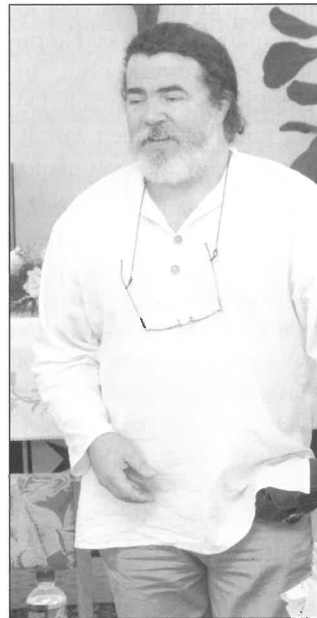
A Jósza András Oktató Kórház legmeghittebb szeg-

lete, a Kápolna adott helyet annak az író-olvasó találkozóknak, melyen Simon András grafikumművész vallott életéről, és osztotta meg építő, lélekemelő gondolatait a hallgatósággal.

Egyik könyvének címe adta meg ennek a délutánnak a mottóját: „Életed üzenet.” Nem mindennapi embert ismerhettünk meg ezen a napon.

Művészként az egyedi stílusú, rá jellemző egyvonalas grafikáit csodálhattuk meg, könyvjelzőkön, képeslapokon, vagy faliképeken.

Íróként a világról vallott gondolatairól, hitéről, és

nem utolsósorban a szeretetről hallhattunk.

Kuriózumnak számított eszperente nyelvű írása a szerelem, és az istenélmények témakörében.

Rendezvényünk zárásaként vásárlási lehetőségre nyílt módjuk a jelenlévőknek, ahol a művész úr dedikálta is alkotásait.

A visszajelzések is megerősítettek abban, hogy nem volt hiábavaló, ez a találkozó, hiszen sokan kaptak erőt, bátorítást ezen az együttléten.

Závodny Mária
Református kórházlelkész

Legyen egy bankszámlád, ahol minden reggel 86.400 forint kerül a számládra. Ez nem marad meg a holnapi napra. Minden este lenullázódik, akármennyit is használtál fel a nap folyamán. Hát akkor mit lehet tenni? Természetesen használd fel MINDET!

Mindannyiunknak van egy ilyen bankja. Ez az IDŐ minden reggel 86.400 perccel

gazdagabbak vagyunk. Minden este lenullázódik, elveszik, akármennyit is használtunk fel céljaink eléréséhez. Soha nem marad egyensúlyban. Soha nem lesz több, egy perccel sem. Minden új nap új számlát nyit nekünk, és minden új este újra felégeti a maradékot. Ha elmulasztod felhasználni az aznapi betéted értékét, elveszik. Soha nem kapod vissza.

Nem íródik jóvá másnap. A jelenben kell élned a mai betétet használva. Befektetni, hogy a lehető legtöbbet tudj vásárolni egészségből, boldogságból és sikerből!

Az óra forog. Csináld ma is a lehető legtöbbet!

Hogy megértsd, mennyit

ér EGY ÉV, kérdezd meg a diákot, akinek ismételnie kell.

Hogy megértsd, mennyit ér EGY HÓNAP, kérdezd meg az anyát, aki koraszülöttet hozott a világra.

Hogy megértsd, mennyit ér EGY HÉT, kérdezd meg a hetilap szerkesztőjét.

Hogy megértsd, mennyit ér EGY ÓRA, kérdezd meg a szerelmezt, aki a találkozóra vár.

Hogy megértsd, mennyit ér EGY PERC, kérdezd meg az utast, aki lekéste a vonatot.

Hogy megértsd, mennyit ér EGY MÁSODPERC, kérdezd meg az autóst, aki nem tudta elkerülni a balesetet.

Hogy megértsd, mennyit ér EGY TIZEDMÁSODPERC, kérdezd meg a sportolót, aki csak ezüstérmet nyert az Olimpián.

Minden pillanat kincs, ami a tiéd. És becsült meg jobban, mert megoszthatod valakivel, akivel tökéletesen elköltethet. És emlékezz, hogy az idő senkire sem vár.

A Tegnap történelem.

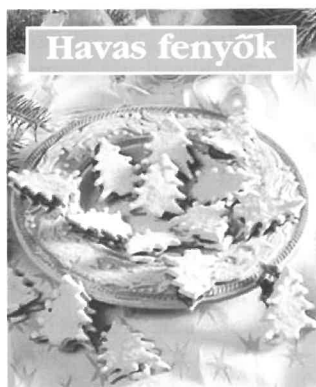
A Holnap rejtelem.

A Ma ajándék.

A barátok nagyon ritka drágakövek. Mosolyt varázsolnak az arcodra, és bátorságot adnak a sikereidhez. Meghallgatnak, megdicsérnek, és mindig nyitva tartják a szívüket NEKED.

forrás: INTERNET

RECEPT • RECEPT • RECEPT • RECEPT • RECEPT

Havas fenyők

Hozzávalók (kb. 40 darab)

A tésztához: 32 dkg finomliszt, 2 tojás, csipetnyi só, 5 dkg puha vaj, 22 dkg porcukor, 1 evőkanál rum, 8 dkg finomra darált mandula, 1 mandulaízű sütőaroma.

A nyújtáshoz: liszt. A töltelékhez: 10 dkg földimogyoró 2 evőkanál méz 1 evőkanál kakaópor

A tállaláshoz: porcukor.

A tésztához valókat összegyűrjük és fóliába csomagolva, hűvös helyen legalább fél órán át pihentetjük. Ezután belisztezett deszkán 2-3 milliméter vastagra nyújtjuk, és kis fenyőformákat szúrunk ki belőle. Mindegyiket sütőpapírral borított tepsire fektetjük, és előmelegített sütőben közepes lánggal (180 fok; légkeveréses sütőben 165 fok) 5-6 perc alatt

világossárgára sütjük. A töltelékhez a földimogyorót finomra daráljuk, majd a mézzel és a kakaóval simára keverjük. 2-2 kihűlt fenyőek-szet a mogyorókrémmel összeragasztunk, porcukorral meghintjük. Kedvünk - és időnk - szerint cukormázal is díszíthetjük.

Elkészítési idő: bő 1 óra.

Egy adag: 101 kcal/423 kJ

forrás: www.eszemisom.hu

80 éves a Gyermekosztály

Megyénkben, a gyermek-ellátás megszervezésében, kiváló magyar orvosok hosszú sora tevékenykedett, így Jósza István, Korányi Frigyes, Mádi Szabó Dávid és Jósza András.

A nyíregyházi Városi Kórház (1833) és a belőle kialakított Városi Szegény- és Betegkórház (1901) nem foglalkozott gyermekkorú betegekkel. 1917-ben már felmerült egy 30 ágyas szülészeti, valamint egy 50 ágyas Gyermekgyógyászati Osztály felállításának szükségessége, mely hamar megvalósult az Erzsébet Közkórházban.

Dr. Dohnál Jenő, aki érdeklődése folytán a debreceni Gyermekklinikán volt tanársegéd, megalapozva gyermekgyógyászati képzettségét, 1925-26-os években a kórházban, mint rendelőfőorvos már látott el gyermekbetegeket. Így alakult ki az önálló Gyermekgyógyászati Osztály, mely 1927. szeptember 1-jétől működött dr. Dohnál Jenő gyermekorvos vezetésével. Kezdetben, csak négy kórteremben feküdtek betegek, de volt kialakított tejkonyha is, és tápszereket is készítettek. Dr. Dohnál Jenő nemcsak létrehozta és három évtizeden keresztül vezette a kórházi Gyermekosztályt, hanem munkásságához kapcsolódott megyénkben a gyermekorvosok képzése és továbbképzése is.

1948-ban a Gyermekosz-

tály már 60 ágygal működött. 1957. június 1-jétől 1973. februárjáig dr. Lengyel Ferenc vezette a Gyermekosztályt. 1969. decemberében intézményünk felvette a Jósza András nevet.

1968-ban került sor az új Gyermekgyógyászati Osztály 162 ágyas épületének átadására, melyben elkülönítve a Megyei Gyermekkardiológiai Gondozó is megkezdte működését.

1973-1985. között dr. Szombathy Gábor vezette az osztályt, majd 1985-től dr. Dicső Ferenc lett a Gyermekosztály osztályvezető főorvosa, mely 1986. január 1-jén elkülönült I. és II. Gyermekosztállyra.

A II. Gyermekosztály, melynek élén dr. Dolinay Tamás osztályvezető főorvos állt, kezdetben 4 orvossal kezdte meg tevékenységét, de egy 60 ágyon működő, általános profilú osztállyá vált, mely tüdő profilambulanciát is vitt. A profilokat elsősorban a légúti allergoló-

gia – pulmonológia, gastroenterológia, malabsorpció, cystas fibrosis és gyermekinfektológia jelentette.

Az I. Gyermekosztály fekvőbeteg ellátásának specializációja 1987-ben kezdődött. 1987. július 1-jén 12 ágyas Gyermekintenzív

azóta is speciálisan felszerelt mentőautóval és szakszemélyzetrel történik 24 órán át.

1995. január 1-vel Neonatális Intenzív Centrum jött létre, mely működésével jelentősen hozzájárult a megyei csecsemőhalandóság csökkenéséhez.

1998. január 1-jén pedig a Gyermeksebészeti Részleggel bővült az osztály, melynek feladata a sebészeti ellátásra szoruló gyermekek praeoperatív és postoperatív ápolása.

1999. májusában kezdte meg működését dr. Pethő Ágnes osztályvezető főorvos vezetésével a Gyermekrehabilitációs Osztály, mely a korszerű gyermekgyógyászati eljárás szerves részeként a fogyatékossgal élő gyermekek ellátását végzi fekvő- és járóbeteg-ellátás keretében. A szakorvosokon kívül konduktor, gyógytornász, gyógytestnevelő, logopédus, pszichológus fizioterapiás szakember vesz részt a komplex rehabilitációban.

2007. februárjában az I. és II. Gyermekosztály egyesülésével a mai Gyermekosztályon, 224 ágyon folyik gyógyító munka. Évente, mintegy 40 000 járóbeteg fordul meg az osztály különböző szakrendeléseiben és 12 500 beteget látnak el fekvőbetegként, az osztály jól felkészült szakorvosai és szakdolgozói.

Forrás: PR Iroda

Karácsonyaim

Közeledvén a szeretet ünnepe saját karácsonyaim közül hármat szeretnék kiemelni.

Első közös karácsonyunk a házasságkötés után 1971-ben volt. Anyósom már velünk lakott, szüleim éltek még és a saját szolgálati lakásunkban serénykedtünk, hogy az ünnep méltó ünnep lehessen. Feleségem jól főzött, süített, anyósom is jártas volt a konyhaművészet rejtelseiben. Havas karácsony volt, plafonig érő fenyővel, ünnepi áhítattal, "mennyből az angyal"-lal, sok kedves meglepetéssel. Még bérelt bútorok között laktunk, mint két pályakezdő, nem dúskáltunk a különlegességekben, de mindennek volt becsülete és öröme. Éjfél körül, mikor kikísértük a szüleimet, hirtelen patadobogás hasított a csendbe, két hatalmas szarvas robogott át az udvaron és szinte lendület nélkül vitték át a közel két méteres kerítést, és elvesztek a havas ágak között.

1983-ban Eszter lányom 10 éves, Tamás fiam 8 éves volt, szerencsére még éltek a nagyszülők is. Így volt teljes a karácsony, együtt három generáció. Hetek óta gyűjtöttem a finomságokat,

különleges édességeket, italokat, kinek-kinek ízlése szerint. Jól el csomagoltuk az ajándékokat. Gyönyörű ezüst fenyőt kaptam ajándékba, vettem mindenféle színes díszeket, persze nem tetszettek a nejemnek, ő a népi díszítést részesítette előnyben. Szóval meg volt a szokásos egyetértés, mely a mai napig tart. Külön fejtörést okozott az ajándékok elrejtése, mert már kutattak rendszeren a gyerekek, főleg Eszter, akinek a tarkóján is nőtt szeme. A javát az ajándékoknak átvittük az intézetbe, ahol egy részüket sikerült jól elrejtetni, mert csak 3 év múlva bukkantunk rájuk véletlenül. Meghitt gyönyörű karácsony volt, sok meglepetéssel, vidámsággal, felhőtlen bolondozással. Anyám két év múlva pont karácsony után meghalt. Fiatalon, gyönyörűen, máig sem kiheverhető veszteség.

1998. karácsonya különleges élmény, egy életre szólóan. Lányom Izraelben, Tel Aviv-ban készítette a diploma munkáját, itt ismerkedett meg a nagy Ővel, aki ma már a vejem, és Budapesten élnek. Szóval a napsütötte Izraelben töltöttük a karácsonyt. Hárman, nejem, fiam, és én, felkere-

kedtünk, és egy szál pendelyben köszöntöttük a Szent Földön a megváltót. Megláttam a Tesco-ban egy összehajtható műanyag karácsonyfát díszekkel, vettem hozzá szaloncukrot, és szépen a bőrrönd fenekére helyeztem, hogy majd ott feldíszítjük. Előtte meglátogattuk Betlehemet, a Születés Templomát, szóval igyekeztünk ráhangolódni az ünnepekre. Fiam és vejem sok narancsot és mandarint szereztek valahonnan, fadísznek. Mi pedig szép komótosan díszítettük a fát, villanygöggel, díszekkel felcicomázva. Aláhelyeztük szép dobozokban az ajándékokat, ahogy egy nyírségi karácsonykor illik. Estére megérkeztek a jövődöbéli nászomék. Furcsán éreztük magunkat, mert ugyan kulturált módon megdicsérték a karácsonyfát, de korántsem mutattak olyan lelkesedést, amilyet mi gondoltunk. A lányom próbált nyugtatni bennünket, hogy ezt nem nyíregyházi keresztény szemüvegen keresztül kell nézni. Lassan jöttünk rá, hogy akarva-akaratlanul de belefűztünk egy erősítő kapcsot az egyre foszló fűzérbe, mely körbeveszi a világot.

D.T.

*„Küzdöttél, de már nem lehet,
a csend ölel át és a szeretet.
Csak az bal meg, akit elfelejtetek,
Örökké él, akit nagyon szerettek.”*

Fájó szívvel vettünk végső búcsút Szabóné Urbán Ágnes kedves munkatársunktól. Korán kellett elmennie. Túl korán. Élete 37. évében ragadta el közülünk a sors kegyetlensége. Szeretnénk hinni abban, miről temetésén az őt búcsúztató tiszteletes beszélt. Nem a megélt évek száma számít, hanem amit sikerült ezen években megvalósítania, szeretetet, örömet adni s kapni családjá, barátai, embertársai körében. Ági így élt. Szerette családját, embertársait, az életet. Érezhettük ezt az énéből áradó melegséget mi kollégái is, kik megdöbbenően állunk most e szomorú tény fölött. Elmentél, de emléked soha nem feledjük.

Szociális Csoport dolgozó

KÓR-HÁZUNK

**A SZABOLCS-
SZATMÁR-BEREG
MEGYEI
ÖNKORMÁNYZAT
JÓSA ANDRÁS
OKTATÓ
KÓRHÁZ LAPJA**

Felelős kiadó:

Dr. Pikó Károly

mb. főigazgató

Főszerkesztő:

Dr. Dolinay Tamás

A szerkesztőbizottság:

Bugya István

Jakabné Harcsa Erzsébet

Szabó Tibor

Tass Emőke

A szerkesztőség

munkatársai:

Bakosné Mikula Edit

Gyarmati Ágnes

Nagy Viktória

Szerkesztő:

Kovács Mariann

kovacs.mariann@yahoo.com

Fotó:

Racsó Tibor

Tervezés,

nyomdai kivitelezés:

Tatár Róbert

reklámgrafikus

Mobil: (70) 381-6672

robitatar@yahoo.com

Ingyenes kiadvány.

Megjelenik kéthavonta

1.500 példányban.

A szerkesztőség címe:

4400 Nyíregyháza,

Szent István u. 68.

Tel.: (42) 465-666

A GYERMEKOSZTÁLY MIKULÁS NAPI ÜNNEPSÉGE

MEGÉRKEZETT A MIKULÁS

